

Szerkesztőség

Arad, Acsev-palota.

Kiadóhivatal

Aradi Nyomda Vállalat.

Balev. Regele Ferdinand 4/22

(József tércsög-ut.)

Sürgönycím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal
151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDEKEN

Egész évre	1080 Lej
Fél évre	540 Lej
Negyed évre	270 Lej
Havonta	90 Lej

Hirdetések díjszabás szerint

Egyes szám ára 5 lej,
vasárnap 6 lej.

Bucurestiben 50 banival több

Erőszakos adóbehajtás.

Az adófrontonról ma — sajnos — sebesülést kell jelentenünk. Az államhatalom offenzív katonája testileg is összeütközött a defenzív adófizető polgárság egyik elkeseredett tagjával, aki egy pillanatra elvesztette az önuralmát. A történetek felett a bíróság fog ítéletet mondani, mi most csak azokat az okokat akarjuk megvilágítani, amelyek a mostani, kétségkívül puszkaporos hangulatot megteremtették az adófronton, ahol most ez a kínos incidens kirobbant.

Arról már sokat panaszkodtunk, hogy az adóterhek túlhaladják a polgárok anyagi teljesítőképeségét és az amúgy is küzdelmes megélhetési harcokat elviselhetetlenné teszik. Ezt az adóterhet aztán a behajtással megbízott közegek olyan brutális módon helyezik az adófizető vállára, hogy nem csoda, ha némelyek nem bírják idegekkel ezt a vexaturát. Azelőtt is voltak adóbehajtások, de akkor mindig megtalálták azt a helyes formát, amelynek segítségével „fájdalom nélkül”, de hiánytalanul befolytak az adóösszegek az állam kasszájába. Most azonban egyes adóiktátorok úgy kezelik a hátralékos adófizetőt, mint ahogyan a gonosztevőket szokás és ugy is bánjanak velük. Valahogy úgy képzelik ezek az urak, hogy a közönség van a közegek kedvéért, nem pedig megfordítva. A pénzügyi adminisztráció minden hiányát és hanyagságát a közönség érzi meg fájdalmasan. Illusztrációképpen egy érdekes eset: Tegnap későn este egy ismert aradi vállalkozónak a lakásán végzett kézbesítenek, amelyben ma reggelre van kitűzve, nem a fizetési terminus — hanem az árverés. Elképzelhető a lótas-futás, izgalom, ami e szokatlan eljárás nyomában járt. De számos olyan eset is történt, hogy a végzéseket, idézéseket, felszólításokat, stb. nem a kereskedő boltjába, a tisztviselő irodájába viszik, ahol napközben az adófizető megtalálható, hanem a lakására, ahol a cselédség kezén könnyen elkallódik és akkor jön a haddelhadd.

Mindez könnyen elkerülhető lenne, ha kitépített adminisztrációs rendszer és egy kevés jóakarát volna a pénzügyigazgatóságon. A nagy adókat kiméletesen és olyan funkcionáriusoknak kell behajtaniok, akik jól ismerik az itteni viszonyokat, lehetőségeket és ezekhez mértén járnának el kellemetlen funkciójuknál. A pénzügyi és egyéb diktátorok azonban, mintha ellenséges földön volnának, úgy kezelik az állampolgárok ügyeit. E tévedésből robbant ki a tegnapi sajnálatos eset, amikor egy ismert, nyílt üzlettel és vagyonnal rendelkező aradi kereskedőt egyszerűen megfosztottak személyes szabadságától. És itt meg kell állni egy pillanatra. Mikor lehet egy adófizető polgárt letartóztatni?

Csak az esetben, ha a várható büntetés olyan nagy, hogy az illető érdemesnek találja vagyonát, családját, egzisztenciáját hátrahagyva, a bizonytalanság felé szökni. Nem tartjuk valószínűnek, hogy a szóbanforgó kereskedő a jelen esetben egy meggondolatlan pillanat miatt itthagyt volna élete egész munkáját és megszökött volna a következmények elől. Kétségtelen, hogy hibát követett el, amelyért meg kell bünhődnie. De a modern judikatura előírása szerint előbb ki kell vizsgálni az esetet és csak ultima ráció lehet a letartóztatás. Elképelve tapasztaljuk, hogy nálunk előbb letartóztatják az embereket és csak azután követ-

kezik a vizsgálat. A személyes szabadság, amelyet törvények, intézmények védnek, nem lehet prédája senkinek. Csak abszolútisztikus

berendezésű rendőrállamban történhetik ilyesmi, nem pedig Romániában, amely alkotmányos ország.

A nemzeti-parasztpárt követeli a kormányhatalmat.

Ma megtörténik a szakítás Bratianu Vintila és Maniu között. A miniszterelnök új ajánlatát is elutasítja a nemzeti-parasztpárt. — Meghiúsul a nemzeti-parasztpárt gondolata.

(Az Aradi Közlöny bucarestli tudósítójának távirata.) A belpolitikai helyzet képe már napok óta ismét érdekes, nem mindennapos események eljöveteletét tükrözi. Politikai körök véleménye szerint már nem is az a fontos, hogy távozik-e a liberális-kormány, — ezt ugyanis bizonyosra veszik Bratianu Vintila kijelentése következtében — most csak az az egyetlen kérdés foglalkoztat mindenkit: melyik párt jön utána. Válasz pedig többféle is van s mert minden pártban és körben foglalkoznak a kérdéssel, jóslnak is s a jóslatok magyrésze a nemzeti-kabinet és a nemzeti-parasztpárt között oszlik meg.

Új ajánlat a nemzeti-parasztpártnak.

A mai nap folyamán Bratianu Vintila miniszterelnök formális ajánlatot tesz Maniunak a kollaborációs kormány megalakítására nézve. Hír szerint a liberálisok ajánlata elfogadja az új választások eszméjét, azonban közös listákhoz ragaszkodik, amelyek csekély többséget biztosítanak a liberálisoknak. A mennyiben az ajánlat tényleg ezeket a feltételeket tartalmazná, úgy a tárgyalások meghiusultnak tekinthetők. A Dinineata értesülése szerint a nemzeti-parasztpárt hivatalos visszautasítása után a kormányt átszervezik. A kabinet vezetőtagjai megtartanak eddigi tárcájukat, a többi tárcák vezetői között azonban változás lesz. Mrazek ipar- és kereskedelemügyi miniszter átadja helyét valamelyik aktív politikusnak. A hadügyi tárca végleges betöltéséről sem döntöttek még. A Cuvantul hivatalos értesülése szerint a miniszterelnök tegnap hosszabb megbeszélést folytatott Prezan tábornokkal. Duca belügyminiszter pedig Barbu Stirbeyvel.

A nemzeti-parasztpárt a kollaborációt ellen van s követeli a kormányrajutását.

A Dreptatea, a nemzeti-parasztpárt hivatalos organuma mai számában foglalkozik a hivatalos helyzettel és nyilván illetékesek felhatalmazása alapján visszautasítja a nemzeti, vagy kollaborációs kormány eszméjét mivel a felfogások különbözősége folytán ilyen kormány sem nem lehetséges, sem nem hasznos, de nem is életképes. Koncentrációs kormány a jelenlegi parlamenttel lehetetlen, mert a nemzeti-parasztpárt nem ismeri el a jelenlegi parlamentet, de ha — ami lehetetlennek látszik — mégis megvalósul a kollaboráció, ki garantálná a tervbevett program megvalósítását, mikor csak egyetlen párt képviselve a parlamentben. Egy ilyen megegyezés bizalmatlanságot keltene a néptömegekben. Mundezeknél fogva a nemzeti-parasztpárt teljes egyetértésben lorgával a parlament feloszlításában és új szabad választásokban látja az egyetlen megoldást és azt hiszi, hogy a

párt lorga közreműködésével egyedül van hivatalva ezeket a választásokat vezetni, mert nem lehet bizalma a választási kormányban a Stirbey-kormányról szerzett tapasztalatai után. A nemzeti-parasztpárt követeli kormányrajutását, mint nemzeti szükségességet.

Az Averescu-párt a liberális kormány ellen.

Az Averescu-párt végrehajtó-bizottsága ma délelőtt ülést tartott Averescu tábornok elnökölte alatt. Az értekezleten a párt politikai akcióival, továbbá szervezeti kérdésekkel foglalkoztak és elhatározták, hogy határozati javaslatban szövegezik le álláspontjukat. Maniulescu, Trancu-lasi és Petrovici javaslatára kimondja a határozati javaslat, hogy a párt Averescu tábornok szenátusi beszéde alapján támadást intéz a kormány ellen.

Szakítás Bratianu Vintila és Maniu között.

Bratianu Vintila ma este hétkor újból találkozott Maniu Gyulával. A Lupta és az Adevurul azt hiszi, hogy Bratianu Vintila és Maniu mai találkozásával véget ér a közeledés kísérlete és a koalíciós kormány alakításának esélyei végleg meghiusultnak.

A kormány mérsékletre inti a nemzeti-parasztpártot.

A Viitorul leközi a Journal des Debats cikkét, amely szerint ezidőszent lehetetlen Romániában új választást tartani és ajánlja a nemzeti-parasztpártnak, tanúsítson konciliáns magatartást a koalíciós kormány megalakítása érdekében, hogy így a párt Bratianuék oldalán megszerezze a kormányzásához szükséges tapasztalatokat. Csakis ezeknek a tapasztalatoknak birtokában lesz majd a nemzeti-parasztpárt feljogosítva, hogy a maga számára követelje a kormányváltást, mert Románia élére tapasztalt államférfiakra van szükség. Duca belügyminiszter és Prezan tábornok találkozását egyes lapok úgy kommentálják, mintha a liberálisok ezzel csak demonstrálni akarnák, hogy a megegyezés esetén provizori kormány létesülne Prezan tábornok elnökölte alatt. Ezt a hírt még azok a lapok sem vették komolyan, amelyek a találkozásról megemlékeztek.

— Változások a diplomáciai karban. Bucurestiből jelentik: A Cuvantul szerint a kormány a következő változásokat határozta el a külügyi szolgálatban: Antoniadé népszövetség követ lesz, amely állást most kreálják, Boerescu berni, Petrescu Comnen római, Zaucaru berlini követ lesz, míg Eftimiu Antonescu a jóvátételi bizottságnál fogja Romániát képviselni, Caius Bradiceanut pedig Rio de Janeiroba küldik. A londoni és vatikáni követi állás ügyében még nincs döntés.

Felmentették Barabás Bélát.

Az aradi magyarság ősz vezérét izgatással vádolta a brassói törvényszék. — Három és fél éves pör érdekes fináléja. — Az ügyész elejtette a vádat Barabással szemben.

(Arad november 29.) Barabás Béla dr. mintegy három évvel ezelőtt Magyarok karácsonya címmel vezércikket írt a Brassói Lapok-ba, amely cikk alapján izgatás címén eljárás indult meg ellene. Barabás Béla kemény kritikát gyakorolt az akkor Aradon működő egyes hatósági közegekről és a vád ezért izgatást vélt felfedezni az inkriminált közleményben. Előbb a hadbíróshoz került az ügy. Az hosszú hónapokig vizsgálta az esetet és végül is nem vállalta a vád képviselőjét, hanem áttette az egészet a brassói polgári bírósághoz, amely már több ízben tárgyalásra is tüzte az ügyet, de különböző okok miatt mindig elnapolta a tárgyalást. Ma végre megvolt Brassóban a rendkívül érdekes ügy főtárgyalása, amelyre Barabás Béla dr. védője, Nagy Sándor dr. kíséretében leutazott Brassóba. Barabás Béla dr. izgatási sajtópere főtárgyalásának lefolyásáról brassói tudósítónk az alábbi távirati jelentésben számol be:

A brassói törvényszék nagy tárgyalóterme a zsufolóság megtelt érdeklődő közönséggel, melynek sorai között ott találjuk a város magyar társadalmának notabilitásait, a sajtó nagyszámu képviselőit és sok jogászt. Délelőtt tíz órára volt kitűzve a tárgyalás, de már fél 10 órakor rengeteg ember gyülekezett a folyosókra s amikor az ősz Barabás Béla dr. és védője Nagy Sándor dr. megérkeztek, halk éljenzés fogadta a magyar nemzeti gondolat nagynevű bajnokait. Constantinesou törvényszéki elnök, pontban 10 órakor nyitotta meg a

főtárgyalást. Ismertette a vád anyagát képező cikket, majd megkezdődött a vádlott kihallgatása. Barabás Béla dr. megrázó erejű beszédben fejtette ki az okokat, amelyek a cikk megírására indították, majd így folytatta:

— Hetvenkét éves öreg ember áll itt bírál előtt, aki 42 évet töltött a politikai élet küzdőterén. Saját erőmből magas politikai méltóságra emelkedtem, a közös delegáció elnöke lettem és az összeomlás után mégis itt maradtam Romániában, abban a városban, ahol születtem, tanultam és melynek országgyűlési képviselője és főispánja is voltam. Itt Romániában is megválasztottak szenátornak és a szenátus az ismeretes támadások dacára is rehabilitált. E parlamenti támadások során sok képtelen váddal illettek, de még ezek között sem szerepelt jelen bűnper anyaga, noha az már akkor köztudomású volt. Amvira jelentéktelennek találták ezt még ellenfeleim is; hogy jól sem használták ellenem. Bizom tehát abban, hogy elfogulatlan bíráim sem ítélhetnek másképpen.

— Egész életemben az elnyomottak, üldözöttek védelmezője voltam és közben magam is szegény ember maradtam. Ma már visszavonultam az országos politikai szerepléstől és elfogvott életerővel küzdök a megélhetésért. De büszke vagyok a múltamra és arra, hogy soha büntetve nem voltam, pedig sok éles és elszánt harcot kellett megvívnom az igazságért, de mindig törvényes és tisztességes fegyverekkel harcoltam. Ma már csak az a vágyam, hogy nevemet sem ma, se ezután ne érje megszégyenítés, életem utolsó időszakát, holtétem hajamat ne mocskolja be marasztaló bírói ítélet.

— Az inkriminált cikket én a Brassói Lapok felkérésére és nem azzal a szándékkal írtam,

Tudja-e már mi az Amitié?
Kérdezze meg barátjától.

hogy azzal bárkit is izgassak. De a cikk nem is alkalmas az izgatásra, mert olyan tényeket és állításokat tartalmaz, amelyek megfeleltek a valóságnak. A cikknek az volt a tendenciája, hogy javítsa a közállapotokat és ezt el is érte, mert ma már lényegesen szelidebb viszonyok uralkodnak Aradon, mint három és fél évvel ezelőtt, amikor a cikket írtam. Ez a cikk hosszú ideig a hadbíróshoz eljutott fekiúdt és ha abban a hatóság elleni izgatásnak csak parányi ismérve lenne, ugy nem is került volna a pör polgári bíróság elé. Kérem a tek. törvényszéket, méltóztassék figyelembe venni a közszellem mai behiggadtságát és azt, hogy ma már sokkal élesebb hangú újságcikkek felett napi-rendre térnek a hatóságok Nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy bűnös nem vagyok, de ennek dacára is elég büntetés volt nekem, az a három és fél évig tartó zaklatás, amelynek ki voltam téve.

— Tekintetes Törvényszék! Ha én most az aradi törvényszék előtt állanék, akkor nem foglalkoztam volna a magam személyével, mert ott engem egy a román, mint a magyar társadalom jól ismer s — dicsekedve mondom — becsül is. Itt Brassóban azonban ismeretlen vagyok és úgy éreztem, be kell mutatnom múltamat, hadd lássa a bíróság, hogy én nem anyagi érdekeket és a hatalmat hajszoltam eddig, hanem mindig önzetlenül, meggyőződésből cselekedtem és soha a törvények és alkotmányos rend ellen nem vétettem. Kérem a felmentésemet.

Barabás beszéde láthatóan nagy hatást tett egy a bíróságra, mint a közönségre is. Majd általános figyelem közben kezdte meg Nagy Sándor dr. a védőbeszédét, amely valóságos remeke az ügyvédi munkának. Rövid, logikus, meggyőző érvekkel alátámasztott be-

Moravetz Album 1928.

a zeneértő közönség legkedveltebb karácsonyi albuma. Tartalmaz 43 pompás zeneművet, egyik szebb mint a másik, 175 lal. — Hegedű kiadás 38 zeneszámmal 75 lal. — Mindenütt kaphatók. 4715

T A R C A.

Justh Zsigmond élete és művei.

Írta és az aradi katolikus kulturház mai felavató-estjén felolvasta: Justh Jánosné.

I.

Egy ódon könyvtárban beszélnek könyvek és írások soraiból azok, akik régen halottak. Halottak mint emberek, de élnek, hisz ha kinyitom egy könyv lapjait, szólnak hozzám. Élnek a könyv, az írás betűin át. Szólnak hozzám dalaikból, verseikből, prózájukból, közlik velem gondolataikat, adják lelkükből a legszebbet, legjobbat — ide hozzájuk menekültem, a holt élethez, amikor az életben már nem volt hova.

A könyvtár falain kívül zugott az a valami, amit mai életnek hívunk, mai élet, ruzs és charleston, uzsora és gazság a tisztesség burkában, szó, mi fekélyes ajkáról jó és attól lesz fekélyessé, rágalommá, rosszul álcázott kapzsiság és hitványosság.

Bántott minden. Menekültem a halott élők, a könyvek közé. És ott kezembe akadt egy napló, három kötetnyi finom szálkás írás, nehezen olvasható, nem olvasásra szánt kusza sorok, megnyílt előttem egy finom selymes, szőke Krisztus-szakállal övezett arcból egy halvány ajk és perdültek a szavak, gyöngyszemek, gondolatok, gyöngysorok.

Nem elfogultan: Baschkirtseff Mária naplójánál is értékesebbnek tartalom, mert íróból ember írta és mert legkiválóbb kortársai nagytömögü, művészi kézzel írott portréját adja. Ma ép ugy művészet és kultura otthona e ma avatott Kulturház, mint e napló. Induljanak együtt utnak. Lelkemből nem tudtam volna jobbat és szebbet adni azoknak, kik a mai világ elől idemenekülnek kulturházunkba.

Nyissuk fel e naplót, Ki írta e sorokat? Egy ember, aki poéta volt. Nécspáli Justh Zsigmond, aki született 1863-ban Sente-Tornynán Békésmegyében, Magyarországon és meghalt 1896-ban Cannesban, Franciországon. Akiben harminchá-

rom rövid év alatt, mit e földön eltöltött, fájának és ősi nemzetségének minden kiválósága összpontosult: lélekfinomság a tehetségben s korának finomtollu írója volt, a modern magyar lélekanalizáló íróirány egyik megalapítója. Ismerünk kell életét, hogyan fejlődött lelke. Első iskolai ismereteit ősi otthonok halk, konzervatív légkörében Nécspálon, Tótrónán és Sente-tornynán nevelőitől szerezte, későbbiekét Budapesten, egyetemi éveket Kielben és Zürichben. Ezután a szokásos séma szerinti európai tanulmányut után nyáron falun, télen Budapesten élt rokonság és látogatók légkörében, továbbra is konzervatív szeltemben és az ezekből való jeunessé-dorée szokásos társadalmi életében vett részt.

Irodalmi és kulturális hajlamaitól ösztönözve, Edelsheim-Gyulai Lipóttal, az aranyfiatal-ság szellemileg értékesebb tagjait maga köré gyűjtve, megalakítják a Debating society-t, a vitázó társaságot 1883-ban, amelynek célja a tudomány, a művészet, szépirodalom és más kultúrkörből vett előadások, felolvasások és felettük tartott komoly vitatkozások. A tagok névsora: Andrassy Sándor, Batthyány Tivadár és Géza, Bolza Pál, Eszterházy Dénes, Földváry Elemér és László, Hadik Endre és Sándor, Jankovich Béla, Keglevich Imre, Mailáth József és Géza, Révay Simon, Schell Gyula, Sennyey Béla, Szapáry György, László, Tibor, Széchenyi Aladár, Dénes, Emil, Széchenyi Géza, Imre és Lajos, ifjabb Tisza Kálmán, Telegi Sándor, Wickenburg Márk, Vay Péter, Zichy Aladár és Antal, Zeyk József, Pálffy Sándor, Csáky István.

Mindnyájukra e gyűléseknek nagy hatása van, fejlődött a résztvevők szellemi vitaképessége, izlése, ötletessége, közülük a későbbi politikusok már e gyűléseken mutatták oroszjámkörmeiket és Justh Zsigmond párisi tartózkodásáig, három esztendőn keresztül az összejövetelek rendszeresen tartattak. Így folyt az ifju Justh Zsigmond élete, tarkítva a zártkörű társadalmi élet kellemességeivel, izlése minden kalandos és körein kívüli szórakozásoktól és kicsapongásoktól visszatartotta. És ekkor közbeszólt a sors.

Egy kora májusi vasárnapon Orosházáról hajtott a könnyű homokfutó kocsját Justh Zsigmond, vitte haza Sente-Tornyára mise után szokásos vasárnapi ebédre Orosháza jölelkü, idős plébánosát. Bár napfényes, de kora május lévén, a fiatalember vízhatlan angol kabátot öltött az utra. Utközben pár pillanat alatt sűrű felhők gyülekeztek, kitört a tavaszi zivatar, zápor, ézengés, szélzugás, az ősz pap rémülten, esőtől védtelen nézte a vihart. Justh Zsigmond levetette a jó, vízhatlan felsőkabátot és szeretettel ráterítette az öreg plébános — gyermekkori hitoktatója — vállaira. De az ut másiél órájából eső és vihar egy órára idején ő ázott, fiatal vállain hűvössé vált a ruha, kétoldali tüdőgyulladás, tüdőcsucsuhurutot kapott és megkezdte romboló munkáját a tüdővész. Gyógyulásért utazott; Olaszországban, Egyiptomban. Helouanban töltött hónapokat, Indiában töltött teleket, menthetetlen volt.

Közben tavaszokon Párisban élt, híres orvosoknál járt, nem használt. A lappangó tüdővész évekig emésztette életerejét, még egy szerencsétlen mellhártyagyulladás Egyiptomban — mire nyár lett, betegen hazavágyott, járni alig tudott, két hűsleges huszára karonfogva támogatva, a kertben kis tábori széken üldögélt, itt ott sétaközben, pár lépés után megpihent és — ő kielégített honvágy csodálatos ereje — egészsége javult. Jött az ősz, előle Nizzába utazott, onnan egy idő után a nyugtalanság Cannesbe üzte, ahova megérkeztek magyar legénye könnyezve emelte karjaira s a hajóról ugy vitte szállóbeli szobájába, odasereglettek az összesürgönyözött franciaországbeli jóbarátok és másnap csupa virág, csupa napfény között elhunyt, utolsó szavában, utolsó, elhaló leheletével is vágyódva hazájába, Magyarországra... Ólomkoporsója mellett busan virrasztott a hű huszár, vonatokon, határokon, éjjel-nappal — hazatért a francia-magyar, mert magyar volt. A sente-tornyai park fái alatt nyugszik, az olasz pergolák, kedves színháza romjai köszobrai és eulékei között. (Folytatjuk.)

széd, amely nemcsak Barabás Béla igazát mutatta ki kétségen felül, hanem a magyarság általános szempontjait is az azt megillető piederstálra emelte. Nagy Sándor védőbeszéde egyenesen irapiprozta a hallgatóságot és olyan hatású volt, hogy Popescu ügyész szólásra emelkedett és megróvva a védelem

érveitől, elvitte a Barabás Béla dr. ellen emelt vádjait.

A tárgyalási terem zugva adott kifejezést tetszésének, mely csak fokozódott, amikor a bíróság kihirdette, hogy vád híján ez ügyben minden további eljárást megszüntet Barabás Béla dr. ellen.

Szabadonengedték Varjassy Lajos dr.-t.

Az eddigi vizsgálat Varjassy teljes jóhiszeműségét igazolta.

(Az Aradi Közlöny bucaresti-i tudósítójának távirata.) Nagy szenzációt keltett annak idején, hogy az ilfovi ügyészség néhány héttel ezelőtt a giurgiui malom-panama ügyében egész váratlanul letartóztatásba helyezte dr. Varjassy Lajost is, akinek az ügyben való szerepéről különféle mende-mondák keltek szárnyra. Mi már annak idején is jeleztük, hogy ez a letartóztatás minden alaposabb ok nélkül és bizonyára csak Varjassy dr. ellen legutóbb indított bosszuhadjárat következtében

történhetett. Ezt a híradásunkat igazolta most az ilfovi törvényszék döntése is, amely szerint Varjassy Lajos dr.-t tegnap vádalap hiányában szabadlábra helyezték. Az egyébként szenzációs panama ügyében megindult vizsgálat során ugyanis megállapítást nyert, hogy Varjassy dr.-nak az ügyben semmi szerepe nem volt s az ártatlanul meghurcolt ember csak ellenségei bosszúállásának esett áldozatul. A törvényszék döntése alapján Varjassy Lajos dr. már el is hagyta a fogházat.

Hogy született a „Miss Montecarlo“?

Írta: Fekete Tivadar.

Csakugyan sohasem hittem volna, hogy egy karcsu, elegáns, unatkozó, blazirt amerikai missnek én leszek valaha a szülőapja: harminckét éves koromban! „Miss Montecarlo“ igazán gyermekem és ezt nem szívesen vallom be! Se büszke nem vagyok rá, nem is érdekel tulságosan és legfeljebb azt a tételt igazolja, hogy bizonyos népszerűséget: sohasem értékes, mély és nemes munkák alapoznak meg, hanem egyszerűen a véletlen, vagy a könnyed, hirtelen ötlet. Mégis, nem sajnálom, hogy írtam, nem sajnálom, hogy operett és ha másra nem jó, arra bizonyosan elég, hogy két kellemes, mulatságos órát szerezzen a

közönségnek és legfőképpen, magam felé, meggyőződjem arról, hogy az újságcikk után, a vers után, a novella után és a regény után, a fordítások után, és az előadói estek után: ezt az oktávot is tudom fogni, ezen a huron is tudok kacagni, ebben a tenórbán is tudok csuklani; ahogy parancsolják! ...

Mégis, hogy született ez a Miss?

Ó, a kisasszony egész ifju. Nincs talán még hét hónapos sem és már Lengyel Irén alakítja. Áprilisban jöttem haza Párisból, egy levél várt a temesvári szállodában, valami ilyesmí volt benne: — „Kedves Fekete, egy esztendő óta komponálok, van egy operettre való anyagom, hajlandó vagyok önnel megírni a darabot, ha meghallgatja a muzsikát és tetszik magának. Holnap küldök egy autót és idehaza, Nagyszentmiklóson, lejátszom a muzsikát!“

Másnap jött az autó, egy hetet töltöttem Szentmiklóson, husz daira írtam szöveget és a husz dalhoz egy nagyszentmiklósi írógépbe diktáltam „Miss Montecarlo“ sorsát, még azon a héten. Nyilván mindez nem történt volna meg, ha a muzsika nem inspirál. Úrményiné-Baneth Iby urasszony nemcsak lekötelezően kedves háziasszony volt, aki a vendégszobában — horribile dictu — már reggel nyolc óraker beküldte a szobaleánnyal a pohár tejet, hanem pompás muzsikusknak is bizonyult. Jacobi Victor, a „Szibill“ szerzőjének unokahuga ez a fiatal hölgy, akinek nyilván a vérebe öröklődött, felejthetetlenül tehetséges nagybátyjának minden zenei álmódása. Nem tagadom: ez a zene hatott a fantáziára, hatott az érzékekre és már csak virtuskodásból is injekciótam magam, kipróbáltam, meddig terjed annak a magyar nyelvnek technikai és

ütemes lehetősége, amelyiken eddig nem operettverseket, hanem lírát próbáltam.

És a nyári délutánokon a zongorából két fajta melódia csengett ki. Az egyik: valami melankókus, szeriöz orosz álmódás, messzi pusztákat, fáradt verszteket és sötétszürke eget revellált, egyszóval szláv árnyalású volt, még portosabban: keletien orosz. A másik fajta melódia pattogóan vidám, ütemesen libbenő, gyorsan kopogó, amerikai-izü hangszövevény, szinte arra predesztinálva, hogy a rekordkürtü hangszerek, a sirótorku saxofonok és az öblös oboák interpretálják. Szóval: amerikai muzsika. Mit volt mit tennem, az orosz melódiák szülték az orosz bonvivánt, herceg Szergej Radomir Ivánt és az amerikai melódiák konstruálták meg a hősnőt: Miss Evelyn Sampson, másnéven „Miss Montecarlo“, az amerikai trüszögörli típusát, aki unatkozik, autót vezet, boxol, repül, játszik, de sohasem szeret.

Kérdés: hol találkozik az amerikai miss, a száműzött orosz herceggel? Istenem, milyen kaptafa ez az egész! Hát persze, hogy Montecarloban. Az elszegényedett orosz arisztokrata, vagyona roncsaiból ott próbálja helyreállítani közigazdasági egyensúlyát, viszont a gazdag amerikai miss ott próbál megszabadulni néhány fölösleges ezer-dollárosról. Jöjjetek, nagyságok asszonyok, írógépkiasszonyok, midinetek és filmszínésznő-jelöltek, táncosnők és manikürösleányok, örüljétek annak, aminek örölni lehet, mert a harmadik felvonás végén a szegény orosz arisztokrata ugyanis elveszi a gazdag amerikai misst, hisz ha nem így lenne, kitörne a forradalom. Az operett csak sablon és a finálé a banalitás örök diadala legyen!

Budapesti és temesvári vendégek és az én régi aradi közönségem döntsenek az új operette sorsa felett, amely innét indul Nyugat felé. Szeretnék megesküdni rá, hogy nem tehetek az egészről és inkább gesztus az egész, mintsem produkció, de gesztusnak, azt hiszem, nem rossz! Ma délelőtt már ott voltam a próbán, minden kis kardalosleánnyak külön csokolom a kezét, olyan leikesek, olyan ambiciózusak és úgy szeretik ezt az amerikai kisasszonyt, mint ahogy Galetta Ferenc a színpadon, vagy én — az életben. (És ez nem is csoda, mert még egyszer mondom, drága, finom barátnómról, Lengyel Irénről van szó.) Galetta erre a darabra született és azt hiszem, ez a darab egy kicsit neki is íródott. Külön öröömöm Beteigh Béby, aki ezúttal — hiszen az én darabomban játszik — a színpadon egész fekete lesz, mert egy néger táncosnőt alakít. Ebbe a fekete nőbe szeret bele a fiatal Szendrey, ha eddig még nem tette volna. És szerettel és barátsággal köszönöm Csányi Mátyásnak a hangszerelést és azt a mindent felülmúló hozzáértést és ambíciót, amivel Úrményiné-Baneth Iby muzsikáját egy nagy zenekar számára hozzáférhetővé tette. Köszönöm Hetényi Elemér önfeláldozó és nagyszerű rendezői munkásságát. Szendrey Mihálynak és Olaszknak a diszleteket köszönöm és a töb-

Akar milliomes lenni
a bécsi „Glückstelle“,
Stein szerencse
háza révén

18 millió lejt
nyerhet az osztrák
állami osztély sorsjáték
egyetlen sorsjeggyel!

Jutalom:

kb. 12 millió lejt
(500.000 schilling)

Főnyeremény:

kb. 6 millió lejt
(250.000 schilling)

Nyeremény:

kb. 24 millió lejt
(100.000 schilling)

és sok-sok más schilling-főnyeremény,
összesen,

50.000 nyeremény
együttesen

280 millió lejt
(= 10 1/2 millió schilling) értékben.

Az I. osztály huzása december 28. és 30.

Minden nyeremény készpénzben, levonás nélkül

Az I. osztályu sorsjegyek árai:

Egész sorsjegy 800.— lejt.

Fél sorsjegy ... 400.— lejt.

Negyed sorsjegy 200.— lejt.

Fizetés a sorsjegy vétele után nemzetközi postautalvány, vagy bankjegyeket esetleg csekket tartalmazó pénzeslevél, avagy bankátutalás útján.

Rendeljen azonnal az öríási
nyeremény révén közis-
mert bécsi szerencsebanknál

„Glückstelle“
JOSEFSTEIN

Wien, I., Wipplingerstrasse 21

bükknek is mind, mind egyetlen leánygyermekem. „Miss Montecarlo“ nevében szorítom meg a kezét.

A közönség? Arad?

Nem kérek semmit, hiszen adtam. De minden szeretetükkel és minden megértésükkel forduljanak Úrményiné-Baneth Iby felé, aki — ezt egészen biztosan hiszem — ezzel a muzsikával indul el a nagy Hír felé, ami kitűnő nagybátyját, Jacobi Viktort már megkoronázta. A taps legyen az övé és a siker, ha van vagy ha lesz, az is.

Én hazaviszek egy plakátot és rajzszerűekkel kiszögezem hotelszobám falára.

— Általános amnesztiát kérnek a magyar emigránsok részére. Budapestről jelentik: A képviselőház mai ülésén a büntetőnovella tárgyalásánál Farkas István javaslatot terjesztett be arravatkozólag, hogy a kormány karcsonyra általános amnesztiát adjon az emigránsoknak.

Irodalom és művészet

Felavatóestély a minorita Kulturházban.

Ma este avatták fel az aradi minoriták Kulturházát, egy minden ízében kiválóan sikerült irodalmi és zeneest kíséretében. Már jóval fél 9 előtt hatalmas tömeg foglalta el a pompás Kulturház előcsarnokát és mire a gongütés az est megkezdését jelezte, a Kulturház nagyterme zsúfolásig megtelt érdeklődő közönséggel. A hangulat egy izgalmas premier képét vetítette szinte az ember szeme elé és meg kell állapítani azt is, hogy ez a premier, a minorita Kulturház kapunyitó estéje, a legteljesebb siker jegyében folyt le. A irodalmi és zeneest műsorát Beethovennek a Szellenek Trója című műve nyitotta meg, amelyet dr. Ungár Imre hegedűn, Müttermüller József zongorán és dr. Szelle Károly zongorán adott elő, a legnagyobb siker mellett. A zemeszámok után rétháti Kövér Erzsébet saját szerzeményű költeményeit adta elő, a publikum nagy teleshívnívánításai mellett, majd dr. Justh Jánosné, Baross Katinka lépett a pódiumra, aki vetített képek kíséretében előadást tartott Huszt Zsigmond életéről és műveiről, majd megkapó és érdekes részleteket olvasott fel a korán elhunyt író naplójából. A magas színvonalu előadást lelkes tapsokkal honorálta a közönség. Alföldi Pálné, az ismertnevű aradi énekesnő, Schubert: Frühlingstraumját és Mascagni: Santuzza-áriáját, valamint Lavotadaiokat énekelt el, Szelle Károly dr. zongorakísérete mellett. A közönség lelkesen tapsolta meg Alföldi Pálné kiváló teljesítményét. Igen nagy sikere volt Dálnoki Nagy Lajosnak, aki Anthologia című versgyűjteményéből olvasott fel több darabot. A bájos humoru költemények annyira tetszettek a közönségnek, hogy a szerzőnek ráadásul is kellett adnia. A műsor első részét Popper gordonka-triója fejezte be, amit gróf Porcia Lajos, Fiedler Klára és Müttermüller József interpretáltak művésziessé, dr. Szelle stílusos zongorakísérete mellett. A műsor második részét a „Leányvásár Gáiban” c. turisztikai kirándulástörténet töltötte ki, amelyet Hanzó Géza olvasott fel, az illusztráló vetített képek szövegeit pedig Fischer Aladár dr. iógimnáziumi igazgató kísérte magyarázatokkal. (f.e.)

* Az aradi színház heti műsora a következő: Szerda: Bábjáték, vigjáték. (Felicia Andersen felléptével. B. bérlet.) Csütörtök: Miss Montecarlo, operett. (Bemutató előadás. Lengyel Irén, Betegh Béby, Galetta Ferenc felléptével. C. bérlet.) Péntek: Miss Montecarlo, operett. (Lengyel Irén, Betegh Béby, Galetta Ferenc felléptével. A. bérlet.) Szombat: Miss Montecarlo, operett. (Lengyel Irén, Betegh Béby, Galetta Ferenc felléptével. B. bérlet.) Vasárnap délután 3 órakor: Cigányvásár, operett. (Méréselt helyárak) Délután 6 órakor: Csizmadia, mint kísértet, énekes játék. Este 8 és fél órakor: Miss Montecarlo, operett. (Lengyel Irén, Betegh Béby, Galetta Ferenc felléptével. C. bérlet.)

* Bábjáték. (Andersen Felicia fellépte) Andersen Felicia budapesti urinő nem szerepelt még színpadon s rutinkeresés céljából jött most vidékre szerepelni. Arad az első stáció s az első szerep Pierre Wolf színművének fő nőfigurája. Halk bensőségű szerep ez, mely nem keres magasabb drámai szárnyalást. Andersen Felicia ebben a tónusban finoman igyekezett cizellálni az alakot s ha nem hevítette figuráját sohasem drámai felületre s cselekedeteit nem lendítette öntudatos tetterő, alakítása — egyhangúságában is — mint első színpadi fellépés, föltétlenül dicséretes és jövődó sikert jelző. A darab egyébként mai nézőszögből szürke unalomba hull, a másfélévtizedes máz már nagyon is elkopott. Mészáros Béla, Jávör Alfréd, Földes Mihály, Kallós József, Kun Dezső, Kóváry Emil, Oiasz Lajos, E. Károly Klára, L. Kiss Mariska, Szepessy Editő és Ela viaskodtak a Bábjáték többi alakjaiban. (*)

* Szerzői est Aradon. Mécs László és dr. Szelle Károly szerzői estje iránt, amely tudvaleg december 7-én lesz a minorita kulturházban, hatalmas érdeklődés nyilvánul meg városzerte. És ez az érdeklődés jogosult is. A kitünős csehszlovákiai magyar költőpap és a nemkevesbé elsőrendű aradi zeneszerző együttes szereplése párját ritkító eseménye a szezonnak. Dr. Szellenek kompozícióit — Anton Wildgans több híres versét zenésítette meg — legutóbb Bécsben énekelték nagy sikerrel és különös érdeklődésre tartották a szerzői esten számot az általa megzenésített Mécs-versek, amiket Fetter Irén fog interpretálni. Dr. Kell József hegedűszámait egészítik ki a nagyszabású est programját. Jegyeket elővetelben az Oláh-féle könyv- és papírkereskedésben lehet váltani.

* Miss Montecarlo. A Miss Montecarlo csütörtöki premierjén megjelenik Úrményiné-Baneth Iby, az újdonság talentumos és invenciózus komponistája és Fekete Tivadar, az ötletes szövegíró is. A szintársulat Hetényi főrendező és Csányi karmester vezetése alatt teljesen felkészült a Miss Montecarlo bemutatására, amely a nagy és őszinte siker jegyében fog lezajlani. A színház mindent elkövetett, hogy méltóan állítsa ki az újdonságot. Eredeti montecarlo képek és párisi fényképek után készültek az eredeti díszletek. A szenzáció erejével fognak hatni Lengyel Irén és Betegh Béby új toalettjei, amelyek a Casino de Paris nagy revüje toalettjeinek mintájára készültek. A Miss Montecarlo egy külföldi

Kimutatható 30%-al emeli forgalmát, ha az AMITIÉ rendszerhez csatlakozik

di operett illuziójának teljes fegyverzetével indul el és esemény lesz Aradon, amely első állomása a sikernek. Úrményiné-Baneth Iby modern és egyuttal romantikus zenéjéről a benfentesek a legnagyobb elragadtatással beszélnek. Egy-egy zeneszám olyan sláger lesz, hogy hamarosan népszerűvé válik. Exotikus tangók és jazzok egész sora következik, de nem hiányzik a valcer sem. A zeneszámok Csányi Mátyás bravuros hangszerelésében különösképen fognak érvényesülni. A modern és internacionális cselekmény középpontjában Radomir herceg, az ősi vagyont elherdáló orosz főúr áll, aki Galetta Ferencben a legelegánsabb és legkiválóbb megszemélyesítőt találja. A címszerep Lengyel Irénnek, a közönség dédelgetett kedvencének fog forró és őszinte sikert hozni. Betegh Béby egy barnabőrű táncosnő szerepében fogja sikereit gyarapítani. Ifj. Szendrey egy dadogó összeesküvő szerepében hat majd komikusan. A többi pompásan megrajzolt szerepben Szentgyörgyi Mária, Károly Klára, Deésy, Kun fogják a biztos sikert előmozdítani. A színláz igazgatója a slágernek ígérkező darabot egész héten műsoron tartja.

Aradmegye magyarsága nem vesz részt a tanácsválasztáson

Az aradmegyei magyar párt határozata. — Barabás Béla felhívása Aradmegye magyar népéhez.

(Arad, november 29.) Az elmúlt napokban hírt adott az Aradi Közlöny az aradi és aradmegyei Magyar Párt intézőbizottságának amaz elhatározásáról, hogy a párt nem vesz részt a tíz nap múlva tartandó aradmegyei tanácsválasztáson. Ugyanakkor kimondta a pártvezetőség, hogy ezt az állásfoglalást a proklamációban adja tudtul Aradmegye magyarságának, s ebben meg is indokolja, hogy miért nem bocsájtkozik bele ebbe a választásba. A párthatározat értelmében Barabás Béla dr. pártelnök ma felhívást bocsájtott ki Aradmegye magyarságához. A felhívás így hangzik:

Tudomásul.

Az aradvárosi és aradmegyei Magyar Párt vezetőségének nevében közöleteszem, hogy az aradmegyei tanács megalakításába bele nem avatkozunk, a december 10-iki választásra jelöltek nem nevezünk s a szavazástól tartózkodunk. A Magyar Párt összes tagjaira az elhatározás kötelező s az a párttag, aki ennek dacára nevét jelöltként odaadja, a párt tagjai közül ki fog zártni.

Indokok:

1. Az országos Magyar Párt vezetőségének utasítása szerint csak az esetben mehetünk bele a sok költséggel és zaklatással járó választási mozgalomba, ha a német pártokkal egy egységes külön listát állítottunk volna össze, úgy, amint az az országos választások alatt megtörtént.
2. Az előző képviselő- és szenátor-választások alkalmával olyan szomorú tapasztalatokban volt részünk, hogy nem észszerű a magyar választópolgártársainkat újabb törvénytelenségnek és durvaságoknak kitenni.
3. Arra sem érzünk hajlandóságot, hogy a legjobb esetben bekerülhető 2—3 magyar, a megyei tanácsban folytonos mellőzésnek s a fajunkat és nyelvünket sértő megalázásoknak legyen kitéve.
4. Ha mégis vállalkoznánk bármely magyar ember, akit elég gyenge lesz az üres ígéretekkel és csábításokkal szemben való ellentállásra, úgy már előre is kijelentjük, hogy az illető ott a megyei tanácsban nem a magyar-

ságot képviseli, hanem saját önző érdekeit, vagy személyes hiúságát szolgálja.

Elvárom minden tisztességes magyar embertől, akár tagja a Magyar Pártnak, akár nem, hogy a mai súlyos és vigasztalan kisebbségi sorsunk szomorúságában, ne tagadja meg magyar vérért, s ne adjon okot nemzetünk lelkicsinylésére.

Arad, 1927. november hó 29.

Dr. Barabás Béla,

az aradi és aradmegyei Magyar Párt elnöke.

A világ legszövevényesebb bűnügye.

Magánembereket is megkárosított Blumenstein. — Korányi báró leplezte le a csaiókat.

(Az Aradi Közlöny párisi tud. távirata.) Reynaud szenátor ma nyilatkozott a reggeli lapokban. Nyilatkozatában beismerte, hogy a Blumenstein és La Caze közötti kötvényeladási szerződésnek azt a példányát, amelyet Bécsben lefoglaltak, ő fogalmazta sajátkezűleg. A lefoglalt irás azonban nem mondható szerződésnek, csupán tervezetnek, amelyet kliense La Caze részére készített. Semmi ok sem volt arra, hogy kliensére gyanakodjon, a tervezetet nyugodtan elkészítette, mert az ügy háttéréről mitsem tudott. Az ügyvédi tanácsért még honoráriumot sem kapott La Caze-től.

A bécsi jelentések szerint Kolombani francia rendőrbiztos nyilatkozott a bécsi nyomozásról. Kijelentette, hogy ehhez hasonló szövevényes bűnügy még nem fordult elő a francia kriminálisztikában. Bécsi vizsgálata alkalmából megállapította, hogy nemcsak Magyarországot, Csehszlovákiát és Romániát károsította meg Blumenstein, hanem sok magánembert is. A hamisítványok névértéke körülbelül 500 millió frank. Eddig körülbelül 50 millió értékű hamisítványt sikerült elhelyezniük. Az első bizalmas feljelentést az ügyben Korányi báró magyar követőtől kapta a rendőrség és ekkor kezdte figyelemmel kísérni Blumensteinnek. A rendőrbiztos kijelentette, hogy Bécs után Budapestet keresi fel, mert az a gyanúja, hogy ott is talál értékeket, amelyek Blumenstein tulajdonát képezik és amelyeket le lehet foglalni.

Perzsaszőnyegeket Dr. Groszman Alfrédné

szőnyegszővműhelye Arad, Str. Moise Nicouara 17.
Elsiméri egjobb minőség. versenvképes árak.
Valódi szőnyegeket szakszertű kivitelem.

Gyermekkoosik és székek
legolcsóbban Hegedűs-cénnél Aradon.

Aljechin a sakk világbajnoka.

Capablanca feladta a 34-ik játszmát.

(Arad, november 29.) Általános érdeklődés kísérte azt a megfeszített harcot, amelyet Buenos-Ayresben a sakknak két világhírű mestere: Capablanca és Aljechin vívott. Az egész sorozat eredménytelen játszma után a 34-ik játszmáig Aljechinnek sikerült legyűrni az eddigi világbajnokot, akivel szemben 5:3-as eredményt ért el. A verseny feltételei szerint az nyeri el a világbajnok címet, aki hamarabb nyer meg hat játszmát.

Az ötödik megnyert játszma után most fokozott érdeklődéssel várta a világ a következő eredményt, amely eldönti a világbajnokságot. Buenos-Ayresi távirat szerint a versenyben érdekes fordulat történt, a 34-ik játszma közben Capablanca felállott a sakktábla mellől és kijelentette, hogy nem kívánja folytatni a játszmát. Eszerint most már Aljechin jogosan tarthat igényt a világbajnokságra.

Winternitz Jenőt átkisérték az ügyészségre

Szemtanu az incidens lefolyásáról. — A megütött tisztviselő sérülése tizennégy napon belül gyógyul. — Miként mondja el az affért a tisztviselő. — Az adófőnök nyilatkozata. — A vizsgálóbíró még nem hallgatta ki a letartóztatott kereskedőt.

(Arad, november 29.) Általános megdöbbenést és feltűnést keltett Aradon az az incidens, amelynek folyamánként a hatóságok előzetes őrizetbe helyezték Winternitz Jenőt, a Deutsch Testvérek nagykereskedő cég tulajdonosát. Ez a különösen a kereskedelmi körökben mély hatást kiváltó esemény csupán kibukkanása volt annak a türehetlenné vált vexaturának, amely a kiméletlen adóbehajtások kapcsán ránehezedik Aradváros kereskedőire. Mint az Aradi Közlöny mai számában jelentette, Rubinstein Jenő pénzügyigazgatósági tisztviselő tegnap este, felettes hatóságának szigorú megbízásából felkereste Winternitz Jenő üzletét és el akarta szállítani az adóhátralék fejében lefoglalt árukat. Winternitz tiltakozott az áruk elszállítása ellen, ezzel szemben Rubinstein hivatkozva a kapott parancsra, erőszakhoz akart folyamodni. A vita hevében Winternitz a tisztviselő karjára sujtott, amely az ütés következtében kificamodott. A tisztviselőt a Posgay-szanatóriumba szállították, Winternitz Jenőt pedig a rendőrség előzetes őrizetbe helyezte. A tegnap esti újságot hangulatból, a rendőrségnél tett válnások alapján ezek szivárogtak ki. Ma azonban egészen más megvilágításban áll az eset. Alkalmunk volt a súlyos incidens szemtanúival beszélgetést folytatni, akik a következőképpen mondják el annak pontos lefolyását:

Hogy történt az incidens az üzletben.

— Tegnap este fél hat órakor beírt egy ur az üzletbe és anélkül, hogy igazolta, vagy bemutatna volna magát, kijelentette, hogy a pénzügyigazgatóság megbízásából jött, hogy behajtsa Winternitz Jenő 87.899 lej adótartozását. Az illető urat két másik ur követte, akik kijelentették, hogy ők végrehajtók. Az első ur (Rubinstein Jenő volt) így szólt:

— Amennyiben nem tud Winternitz ur fizetni, úgy elvisszük az adó fejében lefoglalt árukat.

Winternitz Jenő okmányok alapján bizonyította, hogy hetvenkét ezer lej adó többletet fizetett be és ezt az összeget hivatalosan javára írták. Beigazolta, hogy Taran pénzügyi főfelügyelő utasította az aradi pénzügyigazgatóságot, hogy a legközelebbi adó behajtásánál ezt az összeget hozzák levonásba. A tisztviselő azonban utasítására hivatkozva nem vehette figyelembe a bizonyítékokat és ragaszkodott a lefoglalt áruk elszállításához, vagy a teljes adóösszeg kifizetéséhez. Winternitz kérte Rubinsteint, hogy legalább addig várjon, amíg üzletvezetője, Szántó Ödön átszalad a pénzügyigazgatósághoz és beszél Macelar Mihály hivatalfőnökkel, aki bizonyára megadja az utasítást, hogy tekintettel a körülményekre, a foglalás elhalasztandó. Rubinstein azonban a legmerevebben ragaszkodott álláspontjához és kiadta a parancsot a két végrehajtónak, hogy a polcokon levő árukat szedjék le és szállítsák el. Winternitz igazságának tudatában kijelentette:

— Én pedig nem engedem elvinni áruimat!

Szemtanuk a tettleges inzultusról.

— Majd bebizonyítom én magának, hogy engedni fogja! kiáltott Rubinstein és kisetett az ajtó, hogy rendőrt hívjon. Alig egy perc

mulva izgatottan, kezében botjával hadonászva jött vissza: egy rendőr követte. Ismét kiadta a parancsot, hogy az árukat le kell szedni. Winternitz elébe állt, mire Rubinstein botjával feléje sujtott. Odaugrott Szántó Ödön, a ki karjával fogta fel az ütést. Mint a szemtanúk állítják, Rubinstein erre zsebébe nyúlt. Mindenki azt hitte, hogy revolvert akar előrántani. Winternitz, aki szintén arra gondolt, a fiatalember felé sujtott kezével. Az ütés Rubinstein felemelt balkarját érte, amely kificamodott. Érdekes, hogy az incidens láttára a rendőr és a végrehajtó gyorsan elhagyta a helyiséget.

A szemtanúk állítása szerint ez volt a tegnap esti botrány lefolyása. Többen, akik jól ismerik Rubinsteint, kijelentették, hogy egy esztendővel ezelőtt birkózás közben hasonló baleset érte és azóta a karizmok meglazulása következtében nagyon gyakran rándul ki a karja. Ma délután dr. Moldovan kórházi főorvos, törvényszéki orvosszakértő, a Posgay-szanatóriumban meglátogatta és megvizsgálta Rubinstein Jenőt. Megállapította, hogy sérülése tizennégy napon belül gyógyul és tíz nap mulva elfoglalhatja hivatalát.

Rubinstein Jenő is elmondja a kinos affér lefolyását.

Hogy az esetet minden oldalról megvilágítsuk, ma meglátogattuk Rubinstein Jenőt a Posgay-szanatóriumban. A négyes számú szobában, felöltözve fogadott a tisztviselő, akinek balkarja fel van kötve. Sok látogatója volt egész nap, akik azt hitték az első híradások nyomán, hogy súlyosabbak a sérülései. Tegnap este elaltatták és helyreigazították kificamodott karját. Rubinstein Jenő ezeket mondja:

— Én nagyon sajnálom az esetet és őszintén szeretném, ha nem történt volna meg. Megértem a kereskedő idegességét, akiket a súlyos gazdasági viszonyok mellett a kiméletlen adóbehajtások is nyomják. Nem tehettem egyebet. Parancsot kaptam, hogy vagy a nyolcvanhétezer lejt, vagy pedig a lefoglalt árukat hozzam el. Régi hivatalnok vagyok és mindig teljesítettem kötelességemet. Winternitz ur tiltakozott, én pedig parancs szerint nem vehetek figyelembe semmiféle mellékkörülményt és egy rendőr segítségével akartam teljesíteni kötelességemet. Amikor visszatértem az üzletbe a rendőrrel, Winternitz felémelt kezekkel jött felém. Én védekezve magam elé tartottam karomat, amelyre Winternitz ráütött. Bot nem volt nálam. Botomat előzőleg letettem a pultra.

Mit mond az aradi adóhivatal főnöke.

Igy mondta el az esetet Rubinstein Jenő. Felkerestük Macelar Mihályt, a pénzügyigazgatóság főnökét, aki a következőket jelentette ki:

— Hozzánk napról-napra érkeznek parancsok fentről, hogy az adókat haladéktalanul hajtsuk be. Állásunk, egzisztenciánk függ a parancs végrehajtásától. Odaient nem tudják, hogy milyen nehézségekbe ütközik az adók behajtása. De nem is kíváncsiak rá, csupán az a fontos, hogy az adóhátralékokat minden erőnkkel redukáljuk. Rubinstein parancs szerint cselekedett, amikor a törvényes eszkö-

még a legelhanyagoltabb arcbőrt is azonnal frissé, egészségessé és úde hamvassá varázsolja.

DIANA

arckrém és szappan

társaságában a modern szépség-
ápolás legmeglepőbb eredményeit
biztosítja. 3114

Mindenütt kapható!

zökkel akarta kényszeríteni a kereskedőt, hogy tegyen eleget adókötelezettségének. Ha ennek a sajnálatos incidensnek minden részlete tisztázódik, ki fog majd derülni, hogy ki a bűnös.

Kereskedőküldöttség a rendőrprefektusnál.

Winternitz Jenő regnap estétől ma délelőtt tíz óráig ült a rendőrség ügyeletes szobájában. Egy pillanatra sem pihent le és az ügyeletes komiszárral beszélgetve töltötte az éjszakát. Ma délelőtt tíz óra után az ügyészségre kísérték az őrizetbe helyezett kereskedőt. A délelőtt folyamán Domán Sándor, az aradi Kereskedelmi Testület elnöke és Pacuraru Brutus, az iparkamara főtitkárának vezetésével egy ötven tagú kereskedőküldöttség kereste fel Filotti Zamfir rendőrprefektust. A küldöttség vezetői kérték a prefektust, hogy bocsássa szabadon Winternitz Jenőt, akit mint tisztességes, korrekt kereskedőt ismer az egész város. A prefektus sajnálkozó hangon jelentette ki, hogy a küldöttség kérésének nem tehet eleget, mert Winternitz Jenőt az ügyészség utasítására helyezték őrizetbe és különben is átkisérték az ügyészségre.

A vizsgálóbíró még nem hallgatta ki Winternitzet.

Winternitz Jenőt ma délután 12 órakor a rendőrségről az ügyészségre kísérték át, ahol a kereskedőt Niculescu főügyész hallgatta ki. Winternitz a főügyész előtt elismételte az incidens lefolyását és azzal védekezett, hogy Rubinstein fellépése előtte kihívónak tetszett és ez annyira felizgatta, hogy nem is tudja, mit cselekedett voltaképpen. Utalt a súlyos gazdasági állapotokra és kijelentette, hogy az adóbehajtási eljárások következtében nem is csoda, ha a minden oldalról szorongatott kereskedő egyszer elveszti a józan esztét és idegességében elragadtatja magát. Winternitz kihallgatása után Niculescu főügyész letartóztatási indítványt tett a vizsgálóbíróságnak, ahol Sotirescu vizsgálóbírónak osztották ki az ügyet. Tekintettel azonban arra, hogy Winternitznek az ügyészségen történt kihallgatása huzamosabb ideig tartott és már fél kettő is elmúlt, mire a kereskedőt a vizsgálóbíróságra kísérték át, Sotirescu vizsgálóbíró ma már nem hallgatta ki Winternitzet, letartóztatását azonban megerősítette és így Winternitz Jenőt nyomában az ügyészségi fogdába szállították be.

H I R E K.

Vaddisznóvadászat Aradmegyében.

Hat példány került terítékre az ötvenes Zselenszky-birtok parkjában.

(Arad, november 29.) Érdekes vadászkaland játszódott le az elmúlt éjszaka lovag Zelenszky Károly ötvenes kastélyának parkjában. Az uradalmi cselétség ugyanis néhány nappal ezelőtt azt a megállapítást tette, hogy a kastély parkjában északánként vaddisznók járnak. Zelenszky lovag eleinte természetesen mosolyogva fogadta a szinte kizártnak tetsző hírt, azonban a visszamaradt nyomokból maga is arra a meggyőződésre jutott, hogy a park avariát bizony vaddisznók turjájak fei északánként. Mivel pedig ez a körülmény érdekes vadászkalandot ígért, a lovag meghívta Bánhidv Sándort, Bohus Zsigmond bárót és Czárán Jánost, az ismert kitűnő vadászokat. Az illusztris vadásztársaság aztán a sötétség beálltával lesbeállt a kastély parkjában és nem is kellett sokáig várakozniok, egymásután csörtetve besontak a parkba az ötvenes kastély titokzatos éjszakai látogatói, hat darab hatalmas vaddisznó. A következő pillanatban pedig egyszerre három felhordó fegyver csövéből villant ki a tűz és a hat példány terítékre került. Az érdekes zsákmány közül a meghívott három vendég kettőt-kettőt puffantott le, akiket most újabb vadászserencséjük hallatára Aradról is többen kerestek fel üdvözlésekkel.

— Kintasítottak Jugoszláviából minden magyar színészt. Szabadkáról jelentik: A jugoszláv kormány a Földessy-társulat azon tagjait, akiket még nem utasítottak ki, most kintasította az országból, amelyet holnap délig el kell hagyniok.

— Harmatozottok egék... Hajnalonta megtekinthetjük a templom áttatos hívekkel. Mint hosszú, fekete vonal kigyózik felfelé a lépcsőn, valami vágyon bus menet, bentől pedig, a tűvös templom tompafényű falai közül komoly rugással hívogat az orgona. A minoriták templomának oltáránál ég felé néz a pap szétárja ariáját: — *Rorate coeli*... És a hívek könyörgése egyesül az imával. A padokra hajtott fejek halakán susogják utána mintegy: „harmatozottok egék.” *Rorate coeli*, hogy megtermékenyüljön a föld, megtermékenyüljenek a szívek a szeretetben, amelyet már — ó — régóta oly messzire száműzött ezekből. És várni is kell. Eljövetelet várni annak, aki kimenthetné a fuldokló embert a má förtelmes örvényeiből, várni azt, aki már eljött egyszer 1927 évvel ezelőtt és aki oly távol van ismét, mintha itt se lett volna. Epedve nézünk előre vakni, gyenge szemünkkel, hátha már tűnik valahol homályos horizonton égi jel, de még csak köd, vonaglás, kirilodás, vergődés. Fekete terítő és szürke végtelen. Advent. Allandó, pisllákoló mécs, a soha ki nem alvó emberi remény, hogy egyszer csak mégis megtisztult szívekben izzik fel újra a száműzött Szeretet. Bibordialdában jön vissza és kinyílnak a feszült öklök, lehanyatlanak az emelt karok, könnyesen boldog szemek keresik egymást a békeben... talán tulságosan is szép volna. Száll a könyörgés az Ur számolya elé — és ezért száll nyíltan avagy titkos öntudatlanul — hogy a félt padsorok imáival egyesülten, mint valami hallatlan energiatömeg aláztatossá tegye a szíveket a nagy fogadtatásra. Valahol világnyelven talán már meg is indul felénk a melegkacagásu Binigráns. *Rorate coeli*... (f.)

**Legjobban jár, ha
WIMPASSING
hőcipőt vásárol.**

— Letartóztatták a litván vezérkari főnököt. Varsóból jelentik: A kovnoi jelentések szerint a litván vezérkar egykori főnökét, Plehovitust, akiket az államcsinyre által a mostani Waldemarskormány uralomra jutott, most letartóztatták, azzal vádolva, hogy titkos érintkezést tart fenn Lengyelországgal.

— Meghalt a pesti izraelita hitközség elnöke. Budapestről jelentik: Budapest ortodox zsidóságát nagy gyász érte: Léderer Sándor, a hitközség elnöke meghalt 70 éves korában. Temetése holnap történik meg ünnepélyes keretek között.

— Életfogytiglanra ítült rablógyilkos. Szegedről jelentik: Ma ítelt a statáriális bíróság Vecsernyés Sándor rablógyilkos felett, akit életfogytiglani fegyházra ítelt.

— Kis és nagy művészek lázasan készülönek a Mikulás-mesedélutánra, melyet dec. 6-án rendez a Növendéki Hivatal a Minorita Kulturházban.

— Fürstné tánciskolájában december 2-án új táncoklón kezdődik.

— Akar milliomos lenni a bécsi szerencsebankház: „Glückstelle“ Stein révén? 18 millió lejt nyertek az osztrák állami sorsjáték egyetlen sorsjegyével. A Glückstelle Stein az utolsó időben a nagy jutalmat háromszor, a legnagyobb főnyereményt kilencszer fizette ki szerencsés vevőinek. Ön is milliomos lehet, ha megfogadja a 3-ik oldalon levő mai hirdetés tanácsait.

— Kenderessy József fogműtermét Str. Romanului 12. (Zrinyi-u.) helyezte át

Központi nagytermében, honoldt vesz Kerpel.

— Fürstné növendékeivel szombaton este, december 3-án a Központi nagytermében pikniket rendez. Mindazon ismerősök, kik a meghívót nem kapták meg, másodikáig a teremben átvethetik.

Kevés a pénz az aradi új telefonközponthoz.

Tavasszal felépül a közvetlen bucaresti-brassói telefonvonal és májusra építeni kezdik a bucaresti-nagyváradai telefonvonalat. — Mit mond a posta vezérigazgatója az új aradi telefonközpontról?

(Az Aradi Közlöny bucaresti-tudósítójának távirati jelentése). A múlt héten megint végigszágujodott egy kis vihar az országon és a postavezérigazgatóság jelentése a vihar után ugy hangezött, mint valami veszteség-jelentés egy háboru után: A bucaresti-temesvári fronton csak tizenkét órai szakadatlan munkával lehetett helyre hozni a pozdorjává szakadt telefonhuzalt... a bucaresti-brassói vonalon a vihar által okozott hibákat három izben is javítani kellett... A posta vezetőjét, Marinescu vezérigazgatót kerestük fel, hogy felvilágosítást kérjünk az erdélyi telefonvonalak állapotáról. Marinescu vezérigazgató az alábbi érdekes nyilatkozatot tette bucaresti-i munkatársunk előtt:

— Az erdélyi telefonhuzalok bizony nagyon rossz állapotban vannak — mondta a vezérigazgató — és sürgős javításra szorulnak. Nekünk egészen pontosan megvannak a terveink, hogy mily módon óhajtuk reorganizálni az erdélyi telefonhálózatot és minden azon mulik, hogy mennyi alapunk lesz terveink végrehajtására. Ma már végleg elhatározott dolog — és a szükséges alapunk is meg van rája — a Bucaresti-Brassó között egy újabb telefonvonal építése. Ez újabb vonalunk azért van nagy jelentősége, mert ezen a vonalon bonyolódhatnak le a kisebb távolságu beszélgetések és így a másik fővonalon a nagyobb távolságokra fekvő erdélyi városok állandóan beszélhetnek a fővárossal.

— Május elején megkezdjük a Bucaresti-Nagyvárad közvetlen telefonvonal építését. E vonalnak az a célja, hogy a fővárost az ország északi részével összekösse... E vonalnak Tövisen lesznek az elágazásai a többi erdélyi városokkal és nem is szükséges rámutatnom e vonal óriási jelentőségére.

— A harmadik, nagyobb szerű telefonvonal építését is tavasszal fogjuk megkezdni, a Bucaresti-Prága közvetlen összeköttetést. Ugy a nagyváradai, mint a prágai vonal tervét már teljesen kidolgozva várják a munka megkezdését és meg van minden remény arra, hogy a munka kezdetére a szükséges alapunk is meg lesz.

— Bizonyos az — folytatta a vezérigazgató — hogy a viharok által okozott telefonzavarokat csak oly módon lehetne megszüntetni, hogy a külföldi példa szerint a telefonhuzalokat földalatti kábelekben vezetnők. Azonban ez rettenetesen sokba kerül, tessék elképzelni, hogy egy méter földalatti kábel háromszáz lejbe kerül a földmunkával együtt és akárki könnyen kiszámíthatja, hogy ezer-kilométeres földalatti kábel milyen terhet róna ránk. Mindennek dacára, úgy hiszem, csak a tavasszal meg kell kezdenünk a Bucaresti-Plöest közötti telefonhuzalokat földalatti kábelrel helyettesíteni. Ugyanis Plöesti egy elágazási gócpont, innen mennek a huzalok Galac, Bukovina és Erdély felé, s a regáli viharok open itt dühöngnek a legintenzívebben. Ha sikerül legalább Plöestig föld alá helyezni a huzalokat, akkor már segítve leszünk a gyakorta ismétlődő vonalzavaroktól.

LINDBERG csodaénekes d. c. 6.

Tagadnak

az Aufricht-telepi gyilkosok.

Az aradi rendőrség újabb terhelő adatokat talált. — Az ügyészségre vitték a gyanúsított cigányokat.

(Arad, november 29.) Az aradi államrendőrség a mai napon befejezte a kihallgatásokat az Aufricht-féle fatelepen történt rablógyilkosság ügyében. A nyomozás birtokába jutott bizonyítékok most már bizonyossá teszik, hogy a gyilkosok most már bizonyossá teszik, hogy a gyilkosok a konok tagadásnak, a tettesek a rendőrség kezei között vannak. Az egyik gyanúsított lakásán ma ismét házkutatást tartottak és egy alig hozzárérhető helyen egy véres inget találtak. Az ing tulajdonosa azt állította, hogy a vér disznóorsból származik. Ma azonban vegyvizsgálat alá vették az összes lefoglalt véres holmikat: egy zsebkendőt, három darab ötszáz lejest, egy kötöt és a ma megtalált véres inget. A vegyvizsgálat megállapította, hogy a tárgyakon talált foltok kivétel nélkül embervértől származnak. Még ezek a súlyos bizonyítékok sem változtatták meg a vallomásokat. Állhatatosan tagadnak a letartóztatott cigányok, akiket ma az ügyészségre kísérték. A nyomozás szerint a főbűnös Bocz Mihály és felesége Bocz Mária. A gyanúsítottak között vannak még Bocz Baica, Kovács Péter, Kovács Sarolta és Kiss Piroška. Lakatos Sándor, Kovács Sándor és Mohács Róza ellen nem merültek fel olyan súlyos bizonyítékok, azonban őket is átkísérték az ügyészségre.

— Hogyan áll az aradi telefonközpont ügye? — kérdeztük a vezérigazgatót. — Az aradi telefonközpont a legrégebb az egész országban és tényleg a legfőbb ideje volna, hogy azt egy újal cseréljük ki. Azonban ennek az új telefonközpontnak a költségei több, mint harminc millió lejt tesznek ki. Az aradi kereskedelmi kamara egy dicséretes akciót indított és megígérte, hogy 25 milliót adnak az aradiak a telefonközpont céljaira. En odaküldtem a szakembereimet, akik alaposan megvizsgálták az ottani helyzetet és megállapították, hogy nemcsak a telefonközpontot, hanem magát az épületet is újra kell felépíteni, ami legalább újabb 3-4 millió lejbe kerül. Időközben az a meglepetés ért, hogy az aradi kamara elnöke egyelőre nem tud többet, mint tiz millió lejt adni. Ha ezt a tiz millió lejt megkapom — ez épen egy harmada annak, amit fizetni kell a gyárnak — befizetem mint előleget és megrendelem a telefonközpontot. Amíg a központot a gyár elkészíti, azalatt felépítjük az új épületet. Ez eltart hat-nyolc hónapig, mondjuk egy évig, ugyanezen idő alatt a gyár is elkészül a központtal. Egy év múlva tehát, amikor a szerelés megtörtént, fizetni kell a második részletet, az újabb tiz millió lejt és két év múlva, mikor véglegesen átvesszük a telefonközpontot, meg kell fizessük a harmadik részletet, az utolsó tiz millió lejt. En remélem, hogy addigra, ha az aradiak nem is adnak ezeket az újabb tiz milliókat, már lesz annyi alapunk, hogy e részleteket már fizethessük ki.

CRÉME MOUSON

**Bájos, üde, fiatalosan friss arcbőrt
varázsol, megszüntet minden rendellenességet és bőrirányosságot.
A bőrt bársonysimává, rugalmassá és előkelően fénytelené teszi.**

CRÉME MOUSON

Megdöböntő adóvexálások Aradon.

Képtelen módon történnek az aradi adóbehajtások. — Amikor az adódiktátor kegyetlen ukázokat ad ki. — Allását veszti a „nem-jól-dolgozó“ adótisztviselő. — Képek aradi kereskedők és iparosok adókálváriájából.

(Arad, november 29.) Az adók kivétele, de különösen azok behajtási módja állandó panaszok tárgya már évek óta Aradon. Ezek a vexaturák az idén, ahelyett, hogy enyhültek volna, állandóan fokozódtak és most, hogy elérkezett november 30-ika, az utolsó évnegyed befizetési terminusa, elérték kulminációs pontjukat. Az egyre kibíratatlanabb gazdasági helyzet nyomása alatt nyögő kereskedők, iparosok idegei megőrülnek szinte emiatt már és ezekhez járul az adóprás kiméletlen csavarása: nem csoda tehát, ha olyan sajnálatos eset váltódik ki az adóbrachiumok nyomán, mint a tegnapi Winternitz-ügy, amelynek további fejleményeiről különben lapunk más helyén részletesen írunk. Mi erdélyiek és aradiak azokhoz az adóbehajtási módzatokhoz, amik itt divatba jöttek az utóbbi időben, nem vagyunk hozzászokva. Hogy ma egyik, holnap másik üzlet előtt perdüljön meg a dob, hogy a pénzügyi hatóságok közegei teherautóval jelenjenek meg a bolt előtt és felrakva az árut adó fejében, eltávozzanak: ilyenekre nincsenek az aradi kereskedők, iparosok idegei berendezkedve, de másé sem, senkié sem. Azoknak az uraknak, akik a pénzügyek élén állva, dirigálják az adók behajtását, ismerniök kellene a helyzetet, amiben ma az iparos és kereskedővilág él és ennek alapján kellene ukázait kiadniok. Az aradi polgárság hozzá van szokva az adófizetéshez és mindig is teljesítette ebbeli kötelességét, de viszont nem élünk olyan világban, amikor el lehet hordani az üzletből az árut. A pénzügyigazgatóság urainak meg kell ismerkedniök első sorban az aradi viszonyokkal, hogy megfelelően teljesíthessék hivatásukat, ami főként abban áll, hogy humanusan, emberien bánjanak az adóalanyokkal. Nekik ugyan az a kötelességük, hogy az államkincstárral szemben jól végezzék dolgukat, ezt viszont általános elkeseredés támasztásával elérni nem lehet. A jó munka nem az, ha annak következtében a kereskedő örökre lehuzza üzlete rolóját, az iparos becsukja műhelyét, a magánember pedig kedveszegetten felhagy a vállalkozással. Így az állam, a kincstár egyre veszíti az adóalanyokat, egyre kevesebb adóhoz jut, akik pedig ezt segítik elő, azok nincsenek tisztában hivatásukkal, de azzal sem, hogy milyen formában és milyen módon kellene hivatásuknak megfelelően eleget tenniök.

Most azután bemutatunk néhány képet, vagy skizzet inkább, azokról az adóbehajtási torturákról, amikben az aradi adózó polgárságnak napról-napra része van, amik ellen már évek óta hangzanak fel itt is ott is a panaszok — hiába. Megdöböntő az a dzsungel, ami e bevilágító fénysugarak révén az ember szeme elé tárul. Csak azon lehet csodálkozni, hogy van még Aradon kereskedelem és ipar.

Megperdül a dob, de az is hiába...

A színházzal szemben levő Pichler-féle papirkereskedő céggel a múlt hó végén a következő eset történt meg: A cégnek volt 27.000 lejnyi adótartozása. Egy hétfői napra kitűzték az árverést. A cég főnöke szombaton felment a pénzügyigazgatóságra, vitt magával 5000 lejt, mivel több pénzt képtelen volt elő-

teremteni, le akarta azt fizetni és a hátralékra halasztást szándékozott kérni. Az adóhivatalban a pénzügyigazgatóhoz utasították, ahol aztán azt jelentették ki neki, hogy ha 20.000 lejt azonnal lefizet, akkor a hátralévő összeget 20 nap alatt két részletben letörlesztheti. Pichler ott akarta hagyni az aranyóráját, kért, könyörgött, bizonygatta, hogy nem tud momentán 5000 lejnél többet fizetni, de hiába volt minden. Hétfőn megjelent a végrehajtó, a dobos, meg a becsúis. Megperdült a dob. Idegesség, izgalom, keserűség töltötte el azt a félórát, ami a dobolást követte, amikor az árverezők vártak... és nem jött semki. Az idő letelt, az árverés eredménytelen volt és akkor jó volt az 5000 lej is, amit Pichler már szombaton oda akart adni. Hasonló eset fordult elő a Pálffy-féle Str. Eminescu (Deák Ferenc-uccai) csemegeüzletben, meg még egy ismert csemegeüzletben is.

Az intern ügykezelés.

A belső hivatali ügykezelésre vet élénk fényt az az eset, amely az egyik főtéri ruhakereskedő üzletében játszódott le. A cégnek sikerült túlmagasán kivettett adója jórészt töröltetnie. Megkapta az erről szóló végzést is, azonban egy szombati forgalmas napon megjelent a végrehajtó és követelte az egész adót. Hiába mutatták neki a törlésről szóló végzést, azt nem vette tudomásul. Később aztán kiderült, hogy „tévedés“-ről van szó. A törlést elfelejtették átvezetni a könyveken.

Ez a dolog legalább még rendeződött valahogyan, de sokkal érdekesebb az, ami a Pless-féle harisnyakötőben történt. Pless Alfréd, aki beteges, munkaképtelen ember, bezüntette iparát, törölte adóját. Az eljárás folyamán megállapították, hogy Plessnek 640 lej tulfizetése is van. Ezt a tulfizetést Pless, felesége javára iratta át, aki folytatta az ipart. Erről végzést is kapott. Nemrégiben aztán megjelent a beteg embernél a végrehajtó, követelte a már rég töröltetett adót és nem hogy a tulkövetelést ismerte volna el, hanem még a törlésről sem szándékozott tudomást venni. Az ügy „tisztázására“ most folyik az új eljárás.

Akik kétszer is fizetnek egy adót.

Sok helyütt hallottuk azt a panaszt, hogy erőltetett dolog azt követelni, hogy a kereskedő november 30-ra fizesse meg adóját, mikor az év decemberben végződik s ép ez az utolsó hónap az, amely a legjobb forgalmat szokta eredményezni, hisz ekkor van a karácsonyi vásár. Vannak olyan kereskedők is, akik kétszer fizették meg adójukat, csak hogy a vexaturától megszabaduljanak. A kétszeri adófizetés „kellemessége“ ugyanis nagyon könnyen rászakadhat az emberre. Nem kell egyéb, csak elkallódjon valahogy az a kis cédula, amit 1922. óta adókönyvecske helyett kap az adóalany és máris fizethet újra.

Egy Piata Avram Iancu (Szabadság-téri) textillel történt meg, aki évi 150.000 lej adót fizet, hogy egyik nap kifizette adóját, másnap pedig megjelent a végrehajtó s újra követelte a kifizetett összeget. Szerep, hogy megvolt

a cédula, különben furcsa világ keletkezett volna. Rögton lefoglalják a raktárát és megperdült volna a dob.

Amikor a végrehajtó pénzt se akar elfogadni.

A Garai-féle Piata Avram Iancu (Szabadság-téri) butorkereskedő cég adóesete is tollra méltó. A cégfőnök 13.000 lejes adójából az egyik nap kifizetett 10.000 lejt, a hátralévő összegre pedig halasztást kért. Azt mondták neki, hogy ráér a többit megfizetni, fő az, hogy a nagyobb részt kifizette. A cégfőnök, mint aki jól elintézte a dolgot, nyugodtan hazament. Másnap megjelent az üzletben a végrehajtó, a dobos, meg egy rendőr. A hátralévő 3000 lejt követelték. Elkezdődött a magyarázkodás, ebből heves vita lett, a cégfőnök végül is indulatosan odaadta a követelt összeget, de a végrehajtó meg volt sértve és visszadobta, nem fogadta el. Ő árvereztetni akart. Nagy békitgetés és rábeszélés után állott csak el szándékától és fogadta el a pénzt.

Téves helyre fizetni az adót; az is rossz.

A „legkedvesebb“ história azonban mégis a Hoffmann Ottó-féle csemegekereskedő-céggel történt meg. Hoffmannék valami tévedés folytán az I. kerület helyett a második kerületben fizették be adójukat. A befizetésről megkapták a cédulát és azt hitték: a dolog rendben van. Pár nap múlva azonban megjelentek az I. kerület illetékes pénzügyi közegei és követelték az adót. Hoffmann felment a cédulával a pénzügyigazgatósághoz. Tárgyalás, beszéd, végül is az adót újból ki kellett fizetni az I. kerületnél Hoffmannak. Igaz ugyan, hogy benyújthatott egy kérvényt, amelyben a II. kerületől visszakérhette a befizetett adót.

Laikus emberek vagyunk az államszámvitelhez, de már mégis csak könnyebb és egyszerűbb dolog lett volna az, ha a II. kerületnél befizetett adót szimplán átutalják az első kerülethez, nem pedig új befizetés, kérvényezés és újabb kifizetés háromszoros munkája, izgalma, pénz és kamatvesztése révén intézzék el az ügyet. Ugyan már — felsőbb rendelkezésre — pénzügyi tisztviselőket küldenek ki adóbeszedésre a modortalan végrehajtók helyett, de mit segít ez a dolog, amikor a tisztviselőket bocsátják utjukra, hogy *állással felkelnek* a behajtandó összegekért. Mikor annak a tisztviselőnek a kenyere függ attól, hogy az adóalany fizet-e, vagy sem, akkor aligha lehet tulzottan udvarias, vagy humanus az adózó polgárral szemben. Aki ilyen utasításokkal látja el az adóbeszedő tisztviselőket, az nem teljesíti kötelességét az állammal szemben, sőt, minden erejével azon van, hogy azt megkárosítsa. Mert az kétségtelen, hogy mindenféle módon be lehet hajtani az adókat, csak éppen úgy nem, ahogy az mostanában Aradon történik.

— RÁDIÓ-MŰSOR. Szerda, november 30. Wien — Grác. 16.15. Hangverseny. — Berlin. 22.30. Hangverseny. — Boroszló. 22.30. Gramofon hangverseny. — Frankfurt a. M. 20.15. Kamarazene. — Leipzig. 20.15. Mozart est. — Milano. 20.45. Operett közvetítés. — München. 20. Hangverseny. — Nápoly. 21. Operahangverseny. — Pozsony. 18.40. Gramofonzene. — Prága. 20. Ünnept hangverseny. — Róma. 20.40. Zenekari hangverseny. — Stuttgart. 20. Operettelőadás. — Budapest. 9.30. 12. és 15. Hírek, közgazdaság. 17.30. Szimfonikus zenekari hangverseny. 19.15. Zongoranégyes. 22.30. Jazz-band

KÖZGAZDASÁG.

A pénzbőség eltünteti a magas kamatlábat.

A pénzügyminisztérium uzsoratorvény-tervezetet készít. — Az aradi kereskedelmi és iparkamara érdekes ülése.

(Arad, november 29.) Ma délután fél hat órai kezdettel tartotta meg az Aradi Kereskedelmi és Iparkamara 24-ről elmaradt igazgatótanács ülést. Az ülést dr. Marcus Mihály nyitotta meg, kegyeletes szavakkal emlékeztetve meg az ország nagy halottjáról: *Bratianu* Ionelről, majd *Pacuraru* Brutus román nyelven dr. *Falus* Lajos pedig magyar nyelven olvasta fel a múlt havi ülés jegyzőkönyvét. Ezután a szolgálati szabályzat és a folyó évi költségvetés utolsó módosításának miniszteri jóváhagyását jelentették be a gyűlésnek. Utána a postacsomagok vámolása körüli mizériák orvoslására kiküldött bucuresti-i igazgató vizsgálatát és a kérdés állandó evidenciáját adták tudomásul a megjelenteknek. Ezek után *Hargitay* Bertalan levelező-tag tagsági helyét egyhangulag *Dumitrescu* vámfelügyelővel töltötték be.

Majd az ülés programjának legfontosabb tételére: az uzsora (magas kihelyezési kamat) leküzdésének törvényes szabályozására tértek át. Ugyanis a legutóbbi miniszteri leirat megkérdezte, hogy egy, a szenátus elé terjesztett uzsoratorvény-javaslatlalt kapcsolatban, mily álláspontra helyezkednek az egyes kamarák. Az ülés elé nem terjesztettek javaslatot, hanem a felszólalásokra és az elfoglalt álláspontokra bízták a fontos kérdés elintézését. Elsőnek *Fejér* Gábor, az Erdélyi Hitelbank vezérigazgatója szólalt fel, aki rendkívül értékes és érdekes beszédben mutatott reá arra, hogy elhibázott elintézés lenne az, ha büntető módon akarnák szabályozni a magas kamat kérdését. Mert nem szabad elfelejteni, hogy a magas kamat a mai kor jellemző tünete, a jelenlegi gazdasági viszonyok hatása alatt áll és a magas kamat leküzdése mindenekelőtt a gazdasági anomáliák megszüntetésével érhető el. *Haralamb* Henry, a Banca Marmorosch & Blank igazgatója csatlakozik nívós beszédével *Fejér* Gábor állásfoglalásához. Utána *Rácz* Sándor dr. emelkedett szólásra. Szerinte nem lehet akadály a kamatláb törvényszerinti korlátozásának és először ezt a rendelkezést a betét-kamatlábnál kellene életbe léptetni. *Zanov*, a Banca Nationala igazgatója a Banca Nationala helyzetét védi. Majd *Faragó* Rezső, az Aradi Általános Takarékpénztár vezérigazgatója Románia pénzügyi képét Jugoszláviához hasonlítja és elmondja az ottani bankhelyzetet. Végül is szerinte sem lehet imperatív módon véghezvinni a kamatlábak szabályozásának kérdését. *Ádám* György, a Victoria vezérigazgatója szólal fel ezután hasonló hangnemben, majd *Fejér* Gábor beszél ismét s utána *Vigvázó* László, az Astra igazgatója fogadja el ugyancsak *Fejér* Gábor által kifejtett álláspontot. Végül *Marcus* Mihály dr. tart gondolatokban gazdag beszédet s azt fejtegeti, hogy a bankok lehetőleg oda adnák tőkéiket, ahol biztos helyen vannak és nem válnak immobilá. Ezáltal erős körforgás lenne a pénznek, ami megszüntetné a pénzszükét és egyben magától csökkenne a magas kamatláb, mert eltűnne a gazdasági krízis egyik anomáliája: a pénzszűke. Amikor ő is *Fejér* Gábor által elmondottakat teszi magáévá, javasolja, hogy ebben az értelemben, válaszoljanak a kérdésre. Ezután az 1927. évi feleslegnek felhasználását

(törlesztés) terjesztették a közgyűlés elé, majd a jövő évi költségvetés megállapítása után az ülés véget is ért.

Zürichben 3.20 a lej.

Helyi valutaárak. (November hó 29.)
Kifizetések: Berlin 38.80, Amsterdam 162.25, London 793.50, Páris 6.40, Milánó 8.88, Prága 4.82, Budapest 28.50, Zágráb 2.86.50, Bécs 22.95, Zürich 31.37. — *Áru:* Márka 38.50, dollár 161, angol font 790, francia frank 6.50, olasz lira 8.80, pengő 28.50, cseh korona 4.80, dinár 2.80, osztrák schilling 23, svájci frank 31. — *Pénz:* Márka 38, dollár 160, angol font 785, francia frank 6.30, olasz lira 8.60, cseh korona 4.75, pengő 28.20, dinár 2.75, osztrák schilling 22.80, svájci frank 30.50. — *Irányzat:* Tartott.

Zürichi tőzsdenyitás. (November hó 29.)
 Berlin 123.85, Amsterdam 209.52.50, Newyork 518, London 2529.50, Páris 20.40, Milánó 28.19, Prága 15.36.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, *Bucuresti* 3.19, Varsó 58.15, Bécs 73.15.

Zürichi tőzsdenyitás (November hó 29.)
 Berlin 123.84, Amsterdam 209.50, Newyork 518.50, London 2529.37.50, Páris 20.39.75, Milánó 28.18.50, Prága 15.36.50, Budapest 90.75, Belgrád 9.13, *Bucuresti* 3.20, Varsó 58.20, Bécs 73.12.50.

Bucuresti-i tőzsdezárlat. (November 29.)
Devizák: Páris 6.36, Berlin 38.70, London 790.50, Newyork 161.75, Milánó 8.82, Zürich 31.25, Bécs 22.85, Prága 4.80.50, Budapest 28.28. — *Valuták:* Napoleon 650, márka 38.30, leva 1.19, török lira 0.86.50, angol font 786, francia frank 6.48, svájci frank 31, olasz lira 8.90, drachma 2.17, dinár 2.86, dollár 161.25, lengyel zloty 18.25, osztrák schilling 23.15, pengő 28.35, cseh korona 4.76.

= Zárlat a felszámoló Marta-gyár ellen.
 Rendkívül érdekes miniszteri döntés híre érkezett Aradra. A kereskedelem- és ipariügyi minisztérium elrendelte a zárlatot a felszámoló aradi Marta-gyár ellen. A zárlatot többévi vizsgálat előzte meg, amelyet a minisztérium megbízásából *Faur* Liviusz, timosoari (temesvári) iparielügyelő végzett Romániában és a külföldön. Az ügy érdekes előzményei a következők: A Marta részvényeinek felét a németországi manheimi Benz-gyár, másik felét aradi és budapesti lakosok bírták. 1921-ben a Marta kimondotta a felszámolást és a társaság könyveit és a készpénzt Budapestre szállították el. A kormány erre *Faur* Liviuszt megbízta, folytasson le vizsgálatot az ügyben. Ez meg is történt és a vizsgálat eredményeképpen *Faur* Livius közölte, hogy a Benz-gyár érdekeltységét Budapesten élő magyar állampolgárok vették meg, akik a vagyont ki akarták vonni az országból. A kormány elrendelte a likvidálás felfüggesztését és eljárást indított a vagyon visszaszerzésére. A kormány ugyanis arra az álláspontra helyezkedik, hogy a Marta aradi bejegyzett cég és így nem szabad vagyonát külföldre szállítani. A zár alá helyezett gyár gondnokául *Oprea* János temesvári kereskedelmi és iparkamarai elnököt szemelte ki, aki azonban még nem nyilatkozott, elfogadja-e a megbízást.

= A házadó-vallomások beadási határideje. A pénzügyigazgatóság felhívja az érdekelt ház- és földtulajdonosokat, hogy adóvallomásaikat saját érdekükben minél hamarabb nyújtsák be a pénzügyigazgatósághoz, mert december 5-ike közel van. Ez időpont után a pénzügyigazgatóság már nem fogad el vallomásokat és a ház- és ingatlanadó alapot a saját belátása szerint állapítja meg az illető inulasztó adózófel terhére.

= A lakberek illeteke. A pénzügyigazgatóság közli az érdekeltekkel, hogy a házbérlés esetén, akár akár lakbérkönyvecske, akár egyszerű nyugtatvány, vagy elismervény alapján történik, a bélyegilletéket feltétlenül le kell róni és pedig 100 lej házbértől 10.000 lejig 2 lejes, 10.000—50.000 lejig 5 lej, 50.000 lej házbértől feljebb pedig 10 és minden további

9) Igyál

**Kathreiner-féle
Kneipp malátakávé**

Kisérletezz egy hétig. Akkor csak ezt fogod inni és mindig meg leszel elégedve.

6298

ERZSEBET MOZGO.

Ma d. u. 5, 7 és este 9 órakor

Aradon premier!

**Loth lia és Vandory Gustáv
a „Lélek órása“**

című szenzációs társadalmi filmsláget főszereplői.
Műsoron kívül egy nagyszerű vigjáték.

Jön! a CAR TANCOSNO, pazar vilagsláger.

100.000 után 10 lejes bélyeg ragasztandó a házbérlőkönyvecskebe, illetve a nyugtára, vagy elismervényre. Az ez ellen vétők ellen a pénzügyigazgatóság bélyegjövédéki kihágás címen indítja meg az eljárást.

Szakértővélemény

az öngyújtással vádolt pancotai kereskedő ügyében.

Bizonyos pontokban ellentétesek a benyújtott szakértői vélemények.

(Arad, november 29.) Galló János pancotai kereskedő ismert állítólagos öngyújtási bűnügyében — mint már annakidején megirtuk — a vizsgálóbíróóság a védelem előterjesztésére a szakértői vélemény meghallgatását rendelte el annak a megállapítására, vajon tényleg öngyújtás történt-e vagy sem. Galló János részéről Székely Károly villamosvasuti igazgató, az érdekelt biztosító társaságok részéről pedig György Ignác, az Egyesült Bank igazgatója, deleáltak szakértők szálltak ki a helyszínre. A szakértők külön-külön elkészített jelentésükben mindnem teljesen azonos véleményen voltak s mindkettőjük kizártnak tartotta az öngyújtás tényét. Az érdekelt felek kérésére azonban újabb szakértői megállapítás vált szükségessé s ezért most György Ignác és Székely Károly újabb szakértői véleményét nyújtottak be. Székely Károly e második jelentésében ismét annak a meggyőződésének ad kifejezést, hogy a tűz előidézésében Gallónak nem lehetett közvetlen szerepe, tehát szó sem lehet — szerinte — öngyújtásról, míg ezzel a véleménnyel ellentétben György Ignác mostani jelentésében bizonyos kifogásolni valókat talált a kereskedő részéről. A két szakértői véleményt a vizsgálóbíróóság most az ügyészséghez tette át indítványtétel végett.

Az én babám egy fekete nő

Mindenki megbánja, Apolloba el-nem jó aki ma az

Gyönyörködhet a Tiller görnök lábába

JOSEPHINE BAKER csodaszép táncába

A filmnek káprázatos színes kiállításába.

Megerősített zenekar.

Leszállított olcsó helyárák.

Jegyek elővételben kaphatók

Az előadások 5, 7 és 9-kor kezdődnek.

**Világhírű a filmje
csodás a zenéje**

Elvált asszony,

FALL LED operottjének.

Kibővített zenekar.

Leszállított olcsó helyárák.

Jön!

Jön!

JACK, a csodamajom.

Hotel-Ratenben.

Felelős szerkesztő: RÉTHY JÓZSEF.

Cenzura Prefectura Judeatului.

Balács Miksa női divatterme ismét **Str. Bratianu 13.**
számu (Weitzer János-ucca), a postával szembeni házban van.

HOFHERR SCHRANTZ & CLAYTON,
SCHUTTLEWORTH A. G. WIEN gyártmányu
TBP. PETROL-MOTOR-TRAKTORRAL
bemutató szantást tartunk
nagymlt. gr. Zelenski Róbert úr
ötvenesí uradalmában, december 1-2-3-án.
Érdeklődők szives látogatását kéri a
gyár vezérképviselője: **MAGYARI FERENC**
Arad, Str. Romannul 5.

Hirdessen

a 42 éve fennálló

**Aradi
Közlönyben**

**AKI NEM SOKAT mer
az SOKAT nyerhet a
csehszl. osztálysorsjátékon**

Legnagyobb nyeremény egy sorsjeggyel:

2 millió cK = 10 millió lej.

Továbbá 102.000 nyeremény kb. 250 millió lejjel.

Minden második sorsjegynek nyernie kell!

A nyeremények kifizetése készpénzben
minden levonás nélkül. 6834

Minden
megrende-
lést
azonnal
elintéznék.
Fizetendő
a sorsje-
gyek átvé-
tele után.

**A prémia huzása
december 9-én.**

Rendeljen Ön azonnal

Bankhaus

KARL BAUER

Prága I., Pariská 28/b.

Megrendelések
a következő
rész-sors-
jegyekre
történhetnek:

1 cK. 100.-
Lej 500.-
1 cK. 50.-
Lej 250.-

**Italkereskedő bevezetete t
helyi ügynököt keres**

Ajánlatok **Rudolf Mosse**
hirdetési irodába adandók le.

Makulatura,

tiszta lappeldányok
csomagolásra,
5 kgr.-os kö-
tegekben

kaphatók az **Aradi Köz-
löny** kiadóhivatalában.

HUNGARIA

Nagyszállóda

BUDAPEST,

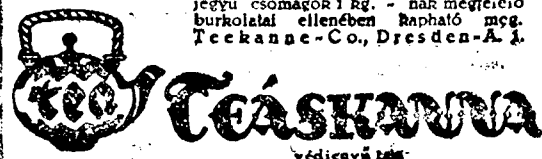
a Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!
Táviratcím: „HUNGARIOTEL“.

Megértően

bílni a tea tapasztalt élvezője, amikor
a pompás „Komplett“ teáskannában el-
készült teáját szűrőszóli. Önt is meg fogja
lepni a forrázat nemes zamata, finomsága
és ereje. Ezt a függő-szűrő teszi.

E te áskannának birtokába jut, ha 3 kg.
súlyú kiterő „Teáskanna“ teacsomagok
borítólappal az alatti címre beküldi. Az
e készlethez tartozó cukortartó, kis tejes-
kancsó, vagy csésze, a „Teáskanna“ véd-
jeggyű csomagok 1 kg. - nak megfelelő
burkolatát ellenében kapható meg.
Teckanne-Co., Dresden-A. J.

HIRDETMÉNY.

Alulírott csődtömeggondnok tu-
domására hozom az érdeklődőknek,
hogy a csődválasztmány határozata
értelmében a vb. Grau Ernő bak-
kancsgyár és cipőkereskedő caránse-
besi cég csődtömegéhez tartozó kü-
lönböző gépek, — amelyek a csőd-
leltárban, szakbecslés alapján, ösz-
szesen 490.950 lejre vannak értékelve
— zárt írásbeli ajánlati árverés útján
elárvereztetnek. És pedig: 1 két és
fél HP. „Siemens és Schuckert“ vil-
lany-árammal hajtott motor, 1 stanc-
gép felsőbőr részére, 1 villanvára-
ra is berendezett csiszológép, 1 ki-
sebb pedálos csiszológép, 1 henger-
lógép (Walzmaschine), 1 Keder vágó-
gép (Keder schneidmaschine), 1 Ke-
der hajlítógép (Keder biegemaschine),
1 Talp stancgép (Sohlenstanze), 1
stuppológép, 1 kapocsgép, 1 cipőtá-
gítógép, 1 cilindergép, két balkaros,
egy jobbkaros „Piaff“ varrógép, 1
börlyukkasztógép (Hove), két bak-
kancsvarrógép (Adler), 1 felsőréz
varrógép (Weller Wilson), 1 „Sin-
ger“ varrógép, a melyek egyrésze új,
a másik része pedig teljesen használ-
ható állapotban van, továbbá: 133
db. acél talpvágó forma és 67 db.
acél felsőrészvágó forma.

A zárt írásbeli ajánlatok legkés-
sőbb 1927. december 9-én délelőtt
12 óráig nyújtandók be alulírott tö-
meggondnok irodájában.

A csődválasztmány a beérkezett
ajánlatok felett 1927. december 9-én
délután 6 órakor fog határozni.

A csődválasztmányt a beérkezett
ajánlatok egyike sem kötelezi. Azok
között szabadon választhat, avagy
valamennyi ajánlatot minden meg-
okolás nélkül visszautasíthat és el-
határozása szerint az ajánlattevők és
utóbb jelentkezők között — a tömeg
gondnok által fogatosítandó —
szóbeli árverést tarthat. Azonban a

benyújtott írásbeli ajánlatok, azok-
nak visszautasításáig, az ajánlatte-
vőkre kötelezőek.

Akinek ajánlatát a csődválaszt-
mány elfogadja, köteles a vételárat
alulírott kezeihez készpénzben azon-
nal lefizetni. A vételáron kívül vevő-
ket terheli a vételilletékek is, ame-
lyek a vételárral együtt alulírott ke-
zeihez fizetendők.

A vevő a megvett tárgyakat köte-
les 48 órán belül elszállítani és a
megvett tárgyakat érhető veszély —
azok elszállításáig is — a vevőt ter-
heli.

A csődleltárban felvett ingóságok-
nak sem a mennyiségéért, sem a mi-
nőségéért nem szavatolok.

Az eladásra kerülő tárgyak meg-
tekinthetők naponta délután 2—3
óra között a vb. üzlethelyiségében
(Str. Episcop Popea) alulírott csőd-
tömeggondnok vagy helyettesének
közbenjöttével.

Caránsebes, 1927. november 15.

Dr. George Băican ügyvéd

6460 csődtömeggondnok.

Nrul 63—1927.

PUBLICATIE DE LICITATIE

Subsemnatul delegat executor Jud. re-
gesc prin acesta publică în urma decisu-
lui al Judecătoriei de pace Nădlac No.
G. 1114—1927. în favorea lui firmei
„Elias & Roth“ reprezentat prin dr. Bela
Krausz. pentru suma de lej 3600. capital
si accesorii, se defige termen de licitatie
pe ziua de 7. Decembrie 1927. ora 3 p.
m. în comuna Scitin sub Nrul casei 556.
unde se vor vinde la licitatie publică: 2
vase cu untură pentru car. instalati de
prăvălie. 4 buc. mase. 1 buc. pult, 1
cantar.

Toată acesta mobilă să pretuit în su-
ma de 10.000 lej.

Nădlac, la 19. Noembrie 1927.

Delegat executor:

Dimitrie Feler. m. p.

pentru conformitate.

6459

Rakteron levő összes kész áruimat gyári áron kiarusítom.

BERÁN BELA térfi tehérmű gyár **ARAD,**
Str. Greceanu (Perényi-u.) 3. sz.

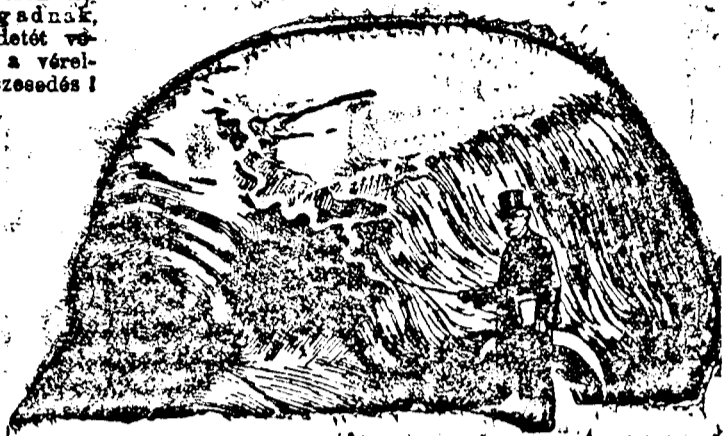
Gyári árak! 77 Feldolgozást és somblukaszt is vállalok. 77 Gyári árak!

URODONAL

a vérelmeszesedés gyógyszere

**Szélhűtés
Reuma
Köves képződések
Vérelmeszesedés.
Idegkimerültség!**

Amikor a halántékon az erek ki dagadnak, kezdetét vémi a vérelmeszesedés!

Közölve a párisi Orvosegyetemen 1908. nov. 10-én és 1908. dec. 14-én.

Vérelmeszesedésnél a legelső feltétel megakadályozni annak továbbterjedését a vérerekben. A vérelmeszesedés elején egyedül a hűgysav idézi elő az erek kitágulását. Az „URODONAL“-al való energikus kezeléssel meg gátolhatjuk a hűgysav felépését.

PROFESSEUR FAIVRE az Université de Poitiers belgyógyászati-klinika tanára (Franciaország).

Hogy meggyőződjön a hatásról vizsgálta fölül orvosával

Az ember élete a vérkeringéstől függ. Védjétek meg az ifjúság vererit az „URODONAL“ használatával, amely kiküszöböli a vérelmeszesedést és ezáltal elejét veszi annak, hogy a véredények működése megakadjon és hogy a vérerek falai kiszáradjanak.

CHATELAIN laboratorumok az összes párisi klinikák szállítója. 2 bis, Rue de Valenciennes, Paris. **15 NAGY DIJ!**

Romániai képviselő: **DROGUERIA „STANDARD“** Societate in name colectiv Bucuresti.

Tűzifa a száraz minőségben, detail és wagent teiben legolcsóbb árban beszereshető:
1001 **AUFRICHT** fatelepen,
Arad, Strada Mărășești végén. Telefon: 69. Olcsó gépfűrészelés és fuvar!

Felesleges lakásberendezési tárgyait, háztartási és ruházati cikkeit stb. előnyösen és gyorsan értékesíti **Salgóné** bizományi üzlete Arad, Str. Horia (Széchenyi-u) Neuman-palota

Gramophonok varrógépek kedvező részletfizetésre kaphatók Hanglemezekben óriási raktár. Minden vevőkötelezettség nélkül hallgassa meg sláger-ujdonságainkat. **HAMMER ZSIGMOND és FIA** Arad, Bulv. Regele Ferdinand No. 27. (Boros Béni-tér.) 5145

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 5 Lej, vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szócik hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhuzandók. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Hirdetéseket délután 5 óráig vesszünk fel. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdezősködéésre válaszolunk. Ajánlatok, feligés levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

LEVELEZÉS.

„FEHÉR LILIAM“, kérem átvenni levelemet az Aradi Közlöny kiadójában. 6461

„BOLDOG ÖREGSÉG“ jelégere level van az Aradi Közlöny kiadójában. 6465

VIDÉKI fiatalember, aki hetenként 1-2 napot tölt Aradon, feltétlen tisztamultu 18-20 éves urileány díszkrét barátságát keresi, akit anyagilag is támogatna. Leveleket „2000“ jelégere az Aradi Közlöny kiadójába kér. 6468

KARACSONYI FÉNYKÉPEK, NAGYITASOK és FESTMÉNYEK NAGY GÉZA fényképész műtermében készülnék. Műterem: Arad, Bul. Reg. Maria 8. Szolid és olcsó árak! 1055

ALKALMAZÁS.

PERFEKT MANICÜRÖS kisasszony azonnalra esetleg december 15-ikére magas fizetéssel felvételük. Cimeket kérem az Aradi Közlöny kiadójába leadni. 6462

IRODAI munkálatokban, könyvelésben gyakorlatlalt bíró tisztviselő felvételük Aradi Tejcarnok. 10442

LAKÁS.

KÉT UDVARI SZOBÁBÓL ÁLLÓ, MŰHELYNEK, SZALONNAK VAGY IRODÁNAK ALKALMAS HELYSÉG A FŐTÉREN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1357

EGY SZOBA KONYHÁBÓL ÁLLÓ UDVARI LAKÁS A VÁROS KÖZPONTJÁBAN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. Cim az Aradi Közlöny kiadójában. 1357

LÉPCSŐHAZI, különbejáratu díszkrét uccai butorozott szoba kiadó, azonnal elfoglalható. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 6469

KÉT SZOBÁBÓL ÉS A SZÜKSÉGES MELLÉKHelyiségekből ÁLLÓ LAKÁS A VÁROS KÖZPONTJÁBAN 1928. MÁJUS 1-RE KIADÓ. — Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 1151

KERESEK kétszobás lakást a Mikes Kelemen-ucca vagy szerb templom környékén, esetleg május elsjére. Szives ajánlatokat Virág-u. 61. sz. kérek. 500

VÉTEL ÉS ELADÁS.

EGY kisebb pénztári ellenőrző cassát keresek megvételre. — Ajánlatokat az Aradi Közlöny kiadójába „Cassa“ jelkére kérek. 6467

SZÖRME FÉRFI ÉS NŐI BUNDÁK, férfi öltönyök, női kabátok, szőnyegek, paraván, pálna, japán és zsolnai vázák, antik comód, szekrény, asztal, ágy, komplett háló, ebédlő, szalon berendezések, kézimunkák, festmények, zongorák, fehérneműk, lámpák, márkás porcellánok, bőr retilülők, dísztárgyak stb. eladók. Salgóné bizományi üzlet Str. Horia (Széchenyi-u.) Neuman-palota. 1000

DÖRR zongora, rövid keresztúros eladó. Neumann Antal, Bulv. Regele Ferdinand 11. 6463

MACULATURA PAPIR 5 kgros csomagokban kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Már 10 Cseh koronaért = 50 Lejért
Kaphat 1/8 csehszlovák sorsjegyet az I. osztályra.
UNGARS. BANKHAZANAL
Bratislava, (Cseh-Szlovákia) Ventur-ucca 20.

Kis rizikóval csak nálunk nyerhet. **Nagy vagyont**

Főnyeremény: 2 Millió cK. = 10 Millió Lej.
További nyeremények: 1.000.000 cK., 700.000 cK., 500.000 cK., 300.000 cK., etc. etc.
Össznyereményérték: 60.000.000 cK. = 300.000.000 Lej.

Sorsjegyárak: 1/8 cK. 10.- 1/4 cK. 20.- 1/2 cK. 40.- 1 cK. 80.-
1 Lej 50.- 1 Lej 100.- 1 Lej 200.- 1 Lej 400.-

Rendeljen azonnal a kezdőhúzásokhoz! Fizetés a sorsjegy vétel után. Díszkrét szót küldés. Huzás után azonnal küldjük a hivatalos nyereményjegyeket. 6469

Összes képviselőik magas jutalékkal azonnal felvételnek.

Női harisnya 20.- lejtől 145.- lejtől! Telt angol harisnya 68.- lejtől! Gyapjú harisnya 106.- lejtől! Férfi és gyermek harisnya 15.- lejtől! Reform nadrágok 69.- lejtől! Keztyűk 45.- lejtől! Nappa törkezttyű 225.- lejtől! Férfi bokavédő 98.- lejtől! Selyem nyakendő 65.- lejtől! Selyem sálak 126.- lejtől! — Kötött szövetek, kabátok, mellények! **Csipkék és szalagok legolcsóbban.** 6890

Bogyó A.
Str. Eminescu 13

Meglepő jövedelemmel Bankkölcsönöket
legelőnyösebb kamat mellett házakra, földekre gyorsan folyósítottak!
HAASZ ALBERT 8 év óta fennálló irodája Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. szám. 1650

Szőlőbirtokosok!

Nagyobb terméseredmény, minőség javítása csakis **mütrágyák** és pedig **összel 18-20%-os mésznitrogén és 40-42%-os kálisó, tavasszal 18%-os superphosphat alkalmazásával érhető el.**

Szakszerű felvilágosítás és legolcsóbb ajánlattal díjmentesen szolgálunk. —: Meghívásra szakértőnket kötelezettség nélkül kiküldjük.

A dicsőségmentári „N-TROGEN“ Mütrágya- és Vegyipar R. T. eladás irodája Timișoara I., Deutsches Haus, II. emelet. Telefon 5-96.

VIZUMOK követségeknél Utilevelhosszabítások, G.F.R. bérletek **!! Künstler-vizumiroda !!** Bármily ügyet vagy megbízást pontosan elintéző. Arad, Bul. Reg. Maria 22. :: TELEFON: 86. :: Dacia színházzal szemben.